

de Vogelvrienden Krimpen a/d IJssel

Onze Vogels

NUMMER 5 | MEI | 2026

Nederlandse Bond
van Vogelliefhebbers

ANiVENT

Kalender

Mega-Catalogus

Inschrijven

De catalogus -inclusief alle keurlijsten- van het afgelopen NK nog een keer nakijken?

De vogels van uw soort vergelijken met de resultaten van vorige NK's?

Kijk op Anivent.eu in de Mega-Catalogus en vind!

Kooi	Diergroep	Punten	Klassering	Ras	Kleur	Geslacht	Merk	Geslacht	Keurmeester	Inzender (klik voor detail)
3358	australische prachtvinken	90.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	4HDN +
3359	australische prachtvinken	88.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	E343 +
3360	australische prachtvinken	87.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	E343 +
3361	australische prachtvinken	92.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	H568 +

Anivent.eu is gratis, óók voor uw afdeling of specialclub!

VogelMarkt.net

De grootste website voor
vraag en aanbod op het
gebied van vogels

Download de Android app

GET IT ON

Google Play

INHOUD

In deze uitgave

Bedankt voor de rotsen	5
Vogels op de Kilimanjaro	3 6
Het ontstaan van de witte kleurkanarie	10
Brileider	15
In de keuken van... Huub Neijns in Weert	16
Alle begin is moeilijk...	20

22	Zebravink grijs
24	Opvetten en wegwezen
26	Hennep en paddy
27	Het beoordelen van de Crest en crestbred
28	Vogelhobby belevingen Stadsvolière

En verder

4	Column voorzitter
30	Column keurmeester
30	Bondsmededelingen
34	Colofon
35	Kalendervogel

Coverfoto:
Goudbukje, mannetje
© H. Branje

Algemene Vergadering NBvV

Albert Zomer, voorzitter

Ik heb er al heel wat mogen meemaken! Allereerst in mijn jeugdige jaren als vertegenwoordiger van het district Overijssel, daarna sinds 2001 als bondsraad lid en sinds 2016 in het hoofdbestuur. Deze vergaderingen waren in mijn beginjaren zodanig bezocht (o.a. in Renswoude en vervolgens in Putten) dat het dringen en aanschuiven was in de zaal qua bezoek. Ik kan mij herinneren dat ik in de eerste jaren als vertegenwoordiger van het district hevig geïnteresseerd was in het wel en wee van de NBvV. De nieuwe ontwikkelingen, de weg die wij in gingen slaan, en al wat niet meer wat belangrijk is in een organisatie. Wel een verschil met de huidige tijd natuurlijk, immers in die al lang achter ons liggende jaren was communicatie via de digitale weg nog ondenkbaar, of stond het misschien net in de kinderschoenen. De digitale wereld heeft ons gemak, maar ook meer individualisering gebracht. De saamhorigheid en de charme van het bij elkaar komen raken wij daardoor een beetje kwijt. Ik zag het ook in mijn werkzame periode bij het ministerie van Defensie. Brieven of ansichtkaartjes schrijven raakte meer en meer uit de mode, een snelle mail en tegenwoordig een felicitatie via facebook zijn meer regel dan uitzondering geworden.

Is het misschien ook daarom dat de Algemene Vergadering door minder mensen bezocht wordt. Ik geloof niet dat minder betrokkenheid de oorzaak is, de ervaring leert dat elke stap die binnen de NBvV gemaakt wordt, reacties oproept. Het bestuur probeert te anticiperen op de ver-

anderingen in de toekomst en doet dat naar eer en geweten, met de gegevens van dat moment.

Heel veel veranderingen verstoren soms de goed werkende systemen, maar soms ontkomen wij er niet aan. Als voorbeeld mag ik wat ooit onze trots was benoemen, de eigen ringenmachine. Destijds een organisatie met bijna 50.000 leden de moeite waard om een eigen productielijn te hebben. Wij moeten de beslissers van toen nog dankbaar zijn dat zij dit voor elkaar gemaakt hebben. Op het bondsbureau NBvV zijn nog de oude stansattributen te vinden van de handmatige productielijn. Ongetwijfeld zal Chris van Hout hier ook nog wat van hebben liggen. Vervolgens een machine die automatisch ringen produceerde, met lasersystematiek. Een machine die gemaakt was bij Tumacon in Bentelo en haar diensten perfect bewezen heeft. De vervanging, in combinatie met het teruglopende ledenaantal, ging de financiële mogelijkheden van de NBvV ruim te boven en "outsourcing" werd het nieuwe beleid. Aanvankelijk door een toevallige persoonlijke ontmoeting met de leverancier in Argentinië terwijl ik daar keuren moest en vervolgens vanaf dat moment alles middels digitale contacten. Onvoorstelbaar dat zaken zo lopen. In januari kwam ik de producent van onze ringen tegen in België en hebben wij even samen "een bakkie" gedronken. Hij verschoot van kleur vanwege de complimenten die ik hem kon geven namens onze leden v.w.b. de uitvoering en kwaliteit van de ringen. Ik kon hem namens het hoofdbestuur ook mededelen dat wij graag met hem verder zouden willen

gaan. Het liep allemaal prima en dat willen wij graag voortzetten.

Het was alsof "de duivel er meespeelde", direct daarop raakte een zending ringen in de mist. Niet door een fout van de producent of het bondsbureau maar door toedoen van de transporteur in de omschakeling van FEDEX naar DHL. Gelukkig zijn in "no time" nieuwe ringen gemaakt en ook dat is, weer opgelost. Er is gelukkig door 98% van de betrokkenen bestellers begripvol gereageerd. Toch mogelijk een les voor de toekomst, begin niet eerder met kweken voordat de ringen er fysiek zijn. Er kan altijd iets gebeuren, wat stagnatie geeft.

Ook v.w.b. deze problematiek en de oplossing hiervan is het toch maar goed dat wij digitaal kunnen communiceren en het niet meer per fysieke brief en per post alleen moeten doen, anders was het probleem ook nu nog niet opgelost geweest. Ondanks het gemak (en soms ongemak) van digitaal communiceren zou het mooi zijn dat de Algemene Vergadering beter bezocht wordt. De belangrijkste NBvV vergadering van het jaar mag niet verworden tot een "omdat het moet" bijeenkomst, maar een moment om het podium te pakken als lid, als vereniging, als district met uw ideeën, uw op- of aanmerkingen. Ik zie u graag!!!

Bedankt voor de rotsen

© Rik Meerema

Ik zit aan de voet van de zeedijk, vanaf West-Terschelling gezien, net voor Seeryp. Over een kwartiertje zal de zon ondergaan. Voor mij op het slijk lopen een paar wulpen, wat goudplevieren, een paar bontbekpleviertjes, enkele drieteenstrandlopers en één groenpootruiter. Als de voortekenen niet bedriegen, zal het een mooie zonsondergang worden, en hoewel het herfstvakantie is, is het hier langs het Wad heel rustig. De meeste vakantiegasten hebben zich voor de avond naar hun huisjes en appartementen teruggetrokken, waarschijnlijk nagloeiend van een actieve, zonovergoten herfstdag. De meeste mensen die nog van de zonsondergang willen genieten, doen dit waarschijnlijk op het Noordzeestrand: het beeld van de zon die in vlammen oranje in de zee verdwijnt. Mooi, daar niet van, maar als ik mag kiezen, dan kies ik voor een zonsondergang op het Wad.

Het magnifieke weerspiegelen van alle wadplaten die met een dun laagje water bedekt zijn, de slenken en poelen. Ze brengen het oranje, rode en roze licht van wat er zich daar aan de horizon afspeelt tot aan je voeten. Alsof

niet alleen de lucht, maar het hele Wad meedoet in het warme afscheid van de dag.

Vanuit mijn ooghoek zie ik een steenloper steeds dichterbij komen. Als je ergens rustig gaat zitten, komen veel vogels vanzelf naar je toe, en steenlopers zijn al helemaal niet schuw. Als hij op anderhalve meter afstand is, groet ik hem. "Dag meneer steenloper," zei ik zacht.

Ik doe dat wel vaker. Psychologen hebben hier waarschijnlijk wel een naam en een goede verklaring voor. Meestal komt er geen reactie. Thuis kijken onze kippen mij meestal wat meewarig aan bij een welgemeend 'goedemorgen dames', en bomen zeggen in mijn ervaring al helemaal niets terug.

Maar deze keer was het anders. "Goedenavond, heer," zei de steenloper met een piepstemmetje waarin ik een iets Russische tongval dacht te herkennen. "Mooie avond, nietwaar?" ging hij verder. Ik beaamde, en we raakten in een gesprekje. Dat hij hier alweer een paar weken was, na de zomer in het noorden te hebben doorgebracht. Dat je hier steeds weer voldoende voedsel kon

vinden, zei hij. Ik vroeg hem waarom hij niet verder het Wad op ging, waarop hij antwoordde dat hij de voorkeur gaf aan het zoeken naar voedsel op rotsen.

Ik zei dat deze 'rotsen' hier door mensen neergelegd waren. Dat we het een dijk noemen, en dat die de achterliggende polders moest beschermen tegen overstrooming, zodat we er voedsel kunnen verbouwen.

Hij trok één van zijn kleine wenkbrauw-tjes licht op en moest hier zichtbaar even over nadenken. Na een paar tellen kwam hij met: "Er is toch juist voedsel als iets regelmatig overstroomt?" Ik zei dat ik hem snapte, maar dat mensen echt op een heel andere manier en plaats foerageren. Hij knikte begripvol en zei dat hij maar weer eens moest gaan: er zou zo nog meer droogvallen. Hij was al even verdergelopen toen hij zich toch nog een keer omdraaide. "Wilt u ze bedanken?" vroeg hij. "Wie?" vroeg ik. "Nou, die mensen." "Waarvoor?" "Voor het maken van die rotsen hier." Ik zei dat ik dat zou doen. Als groet liet hij nog een kort en hard 'tuuh' horen en vloog weg.

Vogels op de Kilimanjaro 3

Een wandeling door zes ecologische zones op de Keniase berg Kilimanjaro

© Rik Meerema

Hellingbossen

An de voet van de Kilimanjaro beginnen de hellingbossen. In het verleden was de oppervlakte van deze bossen veel groter. Veel bos is gekapt voor houtwinning en om plaats te maken voor bewoning en akkerbouw. In de afgelopen twintig jaar zijn aan de voet van de berg productiebossen aangeplant met snelgroeiende boomsoorten. Wanneer deze bomen nog jong zijn, worden tussen de stammen aardappelen en peulvruchten verbouwd.

Ik vind het altijd bijzonder om te zien hoe juist deze kleinschalige cultuurlandschappen een grote diversiteit aan vogelsoorten kunnen herbergen. Vaak gaat het om soorten die oorspronkelijk op de savanne, in het oorspronkelijke hellingbos en zelfs in het regenwoud leefden. Het zijn cultuurvolgers die profiteren van de door mensen gecreëerde omgeving. Sommige soorten verblijven hier jaarrond, terwijl andere slechts een deel

van het jaar in het gebied voorkomen. Het zijn vaak generalisten zoals de grauwe buulbuul, bruine muisvogel, hadada-ibis, dwergbijeneter, roodvleugelspreeuw, ornaathoningzuiger, wijntortel en Afrikaanse bonte kwikstaart. Baglafechtwevers en Kaapse lawaaimakers pikken zelfs restanten van de eettafel mee. Ook zie je hier vogels die je niet direct zou verwachten, zoals de zilveroorneushoornvogel en de augurbuizerd. Onze reis vond plaats in de Europese winter en dus kwamen we, op 11.000 kilometer van huis, ook een aantal oude bekenden tegen, zoals boerenzwaluw, oeverzwaluw, grasmus, kleine karekiet en zelfs de zwarte ooievaar. De tocht door de hellingbossen en het cultuurlandschap eindigt bij Lemosho Gate, één van de westelijke toegangen tot het Kilimanjaro National Park. Deze toegang ligt op de overgang tussen het hellingbos en het regenwoud, op een hoogte van 2.100 meter. Vanaf de rand van het park is permanente menselijke

aanwezigheid of activiteit niet toegestaan. Dit is direct zichtbaar in de vegetatie, die na de toegangspoort vrijwel onmiddellijk overgaat in dicht regenwoud.

Berg- en nevelwouden

Vanaf Lemosho Gate is het vier tot vijf uur lopen naar het eerste kamp in het nationale park: Mti Mkubwa Camp. Dit kamp, ook wel 'Big Tree Camp' genoemd, ligt op een hoogte van 2.700 meter. De tocht door het regenwoud is prachtig. De weg loopt vrij gelijkmatig omhoog, de temperatuur is aangenaam en met een T-shirt en een dunne wandelbroek voelt het bijna als een 'walk in the park'. In de eerste kilometers zijn er nog open plekken in de jungle waar bergbijeneters jagen en waar we Kilimanjarahoningzuigers zien. Zoals gebruikelijk is het regenwoud gevuld met vogelgeluiden. Van alle kanten klinkt gefluit en geroep. Vogels horen is één ding, maar vogels zien in de donkere onderbegroeiing van het

Grauwe buulbuul

Augurbuizerd

regenwoud – waar planten na tien tot vijftien meter een vrijwel ondoordringbare muur vormen – is een tweede.

Onderweg zien we naast het pad een familiegroep oostelijke franjeapen, die goedmoedelijk in de toppen van een vijgenboom zitten en één voor één de kleine vijgen plukken. Vanaf een tak roept een Hartlaubs toerako. Het is maar goed dat hij zich laat horen, want met zijn groene onderzijde valt hij volledig weg tegen al het andere groen in het woud.

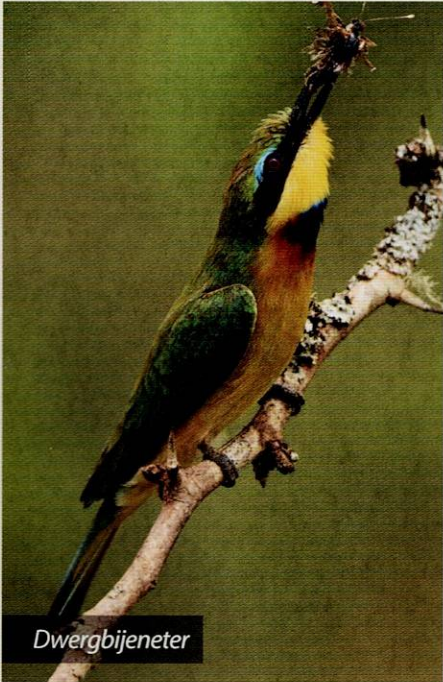
Na ruim vier uur wandelen bereiken we het eerste kamp, waar we worden verwelkomd door diadeemmeerkatten. Ze doen hun uiterste best om rond het kamp iets eetbaars te vinden en als er geen voedselresten zijn, zijn ze niet te beroerd om het van de tafels te stelen. De nacht valt snel nadat we het kamp bereiken. Wanneer het volledig donker is, maak ik nog een rondje met mijn zaklamp door het kamp en langs de bosrand. Ik zie verschillende galago's –

kleine nachttactieve halfapen – en sta minutenlang oog in oog met een genetkat, die mij rustig de kans geeft hem van kop tot staart te bekijken.

De volgende ochtend ben ik al vroeg wakker. Bij het eerste licht komt het regenwoud tot leven – en hoe. Van alle kanten laten de vogels onafgebroken horen dat het dag wordt. Op een dode tak boven onze tent roept een treurdrongo aan één stuk door. Ik sta op en maak opnieuw een rondje door het kamp. Het blijft moeilijk om vogels goed te zien, laat staan om er een fatsoenlijke foto van te maken. Een usambralijster en een woudwever werken nog even mee. Even later staar ik naar een opvallend geel-groen-blauw gekleurd vogeltje. Mijn gedachten gaan uit naar een soort vliegenvanger, maar voordat ik een foto kan maken is de vogel verdwenen. Later vind ik hem terug in mijn vogelgids, de Collins Illustrated Checklist of Birds of Eastern Africa, die ik al zo'n dertig jaar bij me draag wanneer ik in dit deel van Afri-

ka ben. De gids noemt de vogel een white-starred robin, in het Nederlands sterrenpaapje. Het is echter geen roodborst (robin) en ook geen paapje. Mijn eerste gedachte was dus wel juist: het is een vogel uit de familie van de vliegenvangers. Na een stevig ontbijt beginnen we aan de volgende etappe: zes tot zeven uur lopen naar het volgende kamp, Shira 1, op ruim 3.500 meter hoogte. Onderweg zien we in het woud nog een echte Kilimanjaro-special: Impatiens kilimanjari, een plant uit de balsemienfamilie die in het Engels 'elephant trunk' wordt genoemd. We lopen nog ruim een uur door het regenwoud, om vervolgens vrij abrupt over te gaan in het heide- of maquislandschap.

de Vogelvrienden Krimpen a/d IJssel

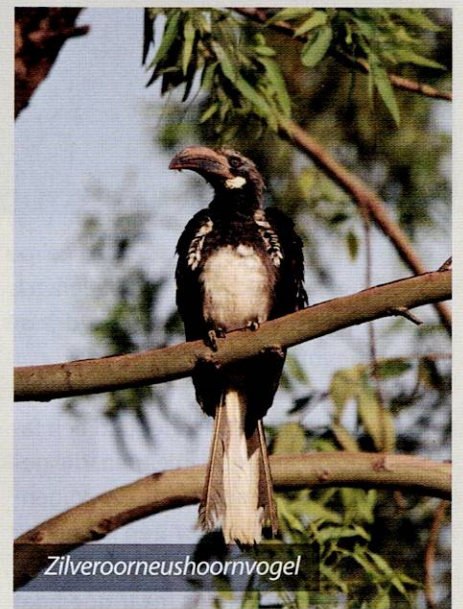
Dwergbijeneter

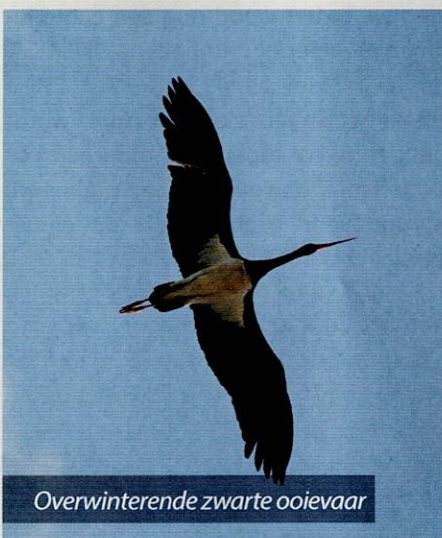
Roodvleugelspreeuw, man

Afrikaanse lawaaimaker

Zilveroorneushoornvogel

Overwinterende zwarte ooievaar

Baglafaecht wever

de Vogelvrienden Krimpen a/d IJssel

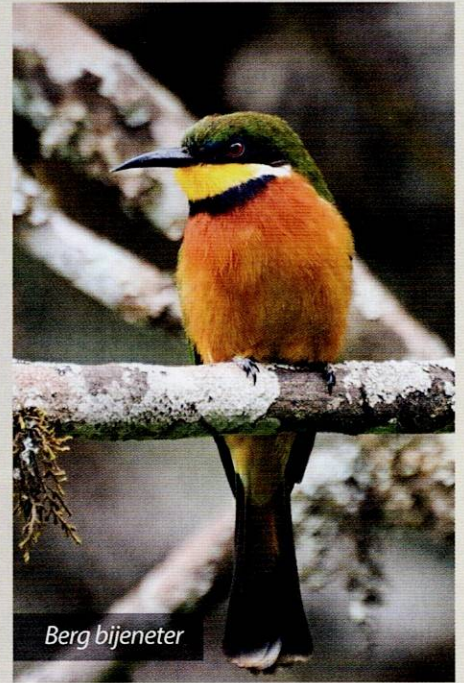
Usambara lijster

Overwinterende grasmus

Hartlaub's toerako

Berg bijeneter

Overwinterende kleine karekiet

Sterrenpaapje

Het ontstaan van de witte kleurkanarie

-de mythe van de lethaal factor-

Ongeveer 110 jaar geleden werden er voor het eerst witte kanaries geboren welke wij voor het nageslacht hebben weten vast te leggen. Het tweede deel van deze eerste regel is allesbepalend omdat er al veel eerder van een witte kanarie gesproken werd, maar deze is helaas niet bewaard gebleven voor het nageslacht. Daarmee is evenmin vastgesteld hoe deze "eerste witte kanarie" eruit gezien heeft, welke kleur deze exact zou bezitten of hoe de vererving was.

© Constant van Santen

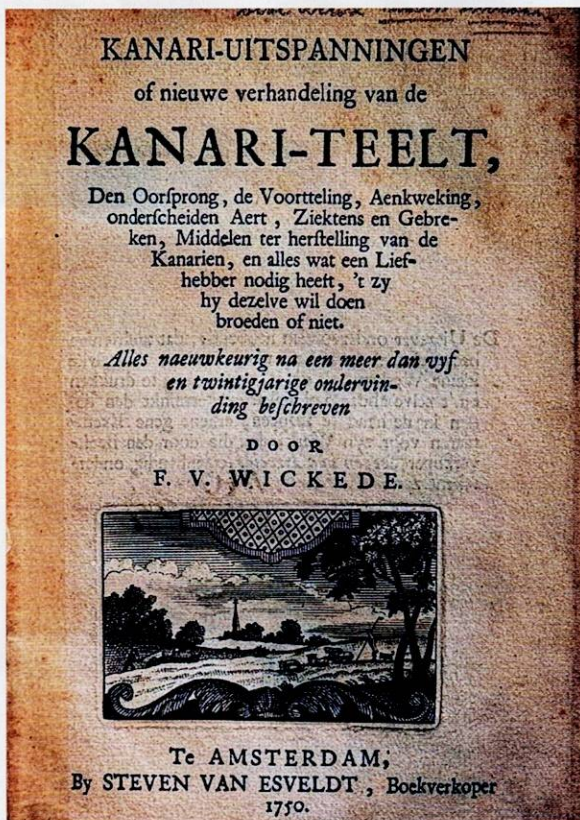
Historisch perspectief

Uit de literatuur kunnen wij vernemen dat de eerste witte kanarie, gebaseerd op het bezit van een recessieve factor, dus op beide chromosomen aanwezig, voor het eerst in Nieuw-Zeeland gekweekt is. Deze witte vogel toonde naast het wit geen enkele andere lipochroomkleur.

In Duitsland was voor het eerst sprake van een witte kleurkanarie welke op de vleugelpenranden en schouders nog wat gele lipochroom liet zien en gebaseerd was op het bezit van een factor welke dominant was aan de wildvorm, de -toengele lipochroomkleur.

Naar mijn mening is het niet toevallig dat in dezelfde periode beide vormen beschreven konden worden, ondanks dat voorheen reeds over een witte kanarie gesproken is. Rond de wisseling van de 19de en 20ste eeuw ontstonden er ornithologische verenigingen en daarmee een gestructureerd contact tussen personen welke met de kweek van kanaries bezig waren. Zelfs mondiaal. Als eerste vereniging kennen wij volgens de kanarieliteratuur "de Verenigde Vrienden" die op 15 maart 1872 te Antwerpen werd opgericht. Net daarvoor werd de kanarie voornamelijk gehouden door ambachtslieden welke aan huis hun ambacht beoefenden en daarbij ook het ambacht van de kanariëkweek voor de zang beoefenden. In de 19de eeuw werd tevens de mijnbouw geïndustrialiseerd, eerst bijvoorbeeld in Wallonië en later vanaf begin 20ste eeuw in Limburg, waardoor mijnwerkers op veel bredere voet kanaries gingen kweken, noodzakelijk om mee de mijnschachten in te nemen als "koolmonoxide verklikker". Bij het optreden van koolmonoxide ging de kanarie vanwege zijn overgevoeligheid direct dood en wisten de mijnwerkers dat ze onmiddellijk "naar boven" moesten.

Omtrent de ontstaansgeschiedenis van de kweek en de reis van de gedomesticeerde kanarie verwijs ik graag naar de beschrijvingen in het boek "Kanaries" van H.K. van der Wal uit 1997. Ter voorbereiding van dit artikel kwam ik echter veel literatuur uit de 18de eeuw en eerder tegen. Wij weten dat de kanarie tot een zeer exclusief bezit bij de vorstenhuizen van de 16de eeuw behoorde. Eerst in Spanje en later Frankrijk om geleidelijk noordelijker aangenomen te worden als bezit om indruk te maken. Geen gemakkelijke opdracht want voer was niet makkelijk voorhanden; de kanarie is een zwakke vogel en ging makkelijk dood. Rond deze hoge klasse c.q. stand moeten er dus steeds kwekers geweest zijn of misschien wel waaghalzen welke graag een fortuin binnen haalden met de kweek van enkele kanarievogels. In veel literatuur staat de kweek van een kanarie beschreven en werd als curiositeit aangeduid. In de 17de en 18de eeuw neemt de populariteit van de kanarie

steeds meer toe en wordt in literatuur en illustraties of kunst meer en meer beschreven. De in die tijd gebruikelijke boedelbeschrijvingen geven in Antwerpen en Leeuwarden reeds in 10% van de beschrijvingen het bezit van een kanarie aan. Joseph Charles Chastanier Hervieux de Chantaloup is "opziender over de kanarie queekery van hare hoogheid de hertoginne van Berry" (vermoedelijk Marie Louise Elisabeth van Orleans 1695-1719) bracht in 1709 een boek uit waarin uitvoerig over het houden en de kweek van de kanarie werd geschreven: "Traité curieux des Serins de Canarie".

Later die eeuw, ongeveer rond 1750, bracht de heer F. van Wickedede het boek "Kanarieteelt" uit, dat veelvuldig is herschreven en herdrukt, zelfs tot ver in de 19de eeuw met een achtste druk. In dit boek vond ik in de tweede druk, hoofdstuk 4 blz. 11 een opgave van de toen voorkomende kleuren. Daaronder "Sneeuw-Wit", Agaat en zelfs Isabel achtige. Ook beschrijft hij de aanwezigheid van Kuifkanaries al in 1734 in de Nederlanden. Hij noemt kanaries met rode ogen ongewenst omdat zij zwak en zeer teder zijn.

Duidelijk was wel dat het houden van kanaries aan de betere klasse was voorbehouden en zij gingen wetenschappelijk met dit bezit en deze "liefhebberij" om. In het begin van de achttiende eeuw is er een groep Middelburgse vrouwen beschreven die zich verenigde in de oprichting van een "Natuurkundig Genootschap". Mogelijk de eerste ornithologische vereniging in de juiste zin van het woord in de Nederlanden.

De heer C.L.W. Noorduyn beschrijft in 1890 in zijn boek "De Kanarie, zijne verschillende rassen" reeds vele kleuren en de verschillende rassen welke op dat moment in Europa voorkomen. Het boek bevat een 22-tal zwartwit- en kleurenplaten. Later in begin 20ste eeuw brengt hij een boek "Handleiding voor de voeding, behandeling en het kweken van Kanaries in alle gewenschte kleuren" uit. In dat boek betwijfelt hij de juistheid van de publicatie van het aantal voorkomende kleuren in 1709, beschreven voor de heer Joseph Hervieux. Deze lijst vermeldde veel bontvormen, beschreven als aparte kleur en bevatte eveneens een omschrijving van een witachtige kanarie. Zelfs witte vogels met rode ogen. Het ontbreekt ons aan nadere invulling om de aard van deze rode ogen te plaatsen.

In dit boek van de heer Noorduyn, "Handleiding" uit ongeveer 1927, wordt het ontstaan van de "Engelse"-en "Duitse"-witte kanarie uitvoerig vermeld. Hij refereert aan de lijst van Hervieux waarin naast de veelheid aan bontvormen, ook grauwbont voorkwam met rode ogen en stelt dat deze onmogelijk zijn te kweken. Wij begrijpen inmiddels dat de kleur van de vogel eveneens is opgenomen in de oogpigmentatie en bijvoorbeeld isabel ogen geen grauwbont met zich mee kan dragen daar dit refereert aan zwartige pigmenten. Het is duidelijk de bedoeling van de heer Noorduyn om niet klakkeloos lijsten en beweringen uit het verleden over te nemen, maar deze te spiegelen aan de kennis welke er op dat moment voorhanden is.

De witte kanaries welke rond 1920 zijn ontstaan hebben geen rode ogen maar tonen het pigment dat genetisch onder de witte veervelden ligt. Ik heb al eens eerder vermeld, dat een witfactor welke al het pigment en kleur in een mutatie opheft, tot heden bij de kanarie niet voorkomt. Ik bedoel een factor, zoals bij de Japanse Meeuw, welke vanuit een volpigment vogel in een keer een witte vogel met rode ogen verwezenlijkt. Bij de kanarie betreft het een witte kleur welke slechts de overige lipochroomkleuren geheel of gedeeltelijk niet meer toont.

Het ontstaan van wit

De heer Noorduyn beschrijft dat in 1908 in Wellington, Nieuw-Zeeland, Miss Lee voor het eerst een witte kanarie kweekte in een volière met kanaries welke op elkaar waren ingeteeld. Deze vogel had op de linkerwang een donkere vlek. De vogel of vogels gingen over naar Mrs Maud S. Martin welke daaruit een groot aantal witte kanaries kweekte. Dr. Palmer uit Nieuw-Zeeland heeft hiervan 32 vogels naar Engeland overgebracht maar kon helaas weinig extra informatie over de vogels geven, buiten hetgeen al uit correspondentie met de eerste kwekers bekend was. Noorduyn stelt dat deze vogels overwegend van het Norwich type waren maar ook enkele het Yorkshire type vertoonden. Uit paringen bleek deze wit factor recessief te zijn. Een witte vogel gepaard aan een gele onverwante vogel gaf uitsluitend gele jongen. In Engeland concentreerde men zich de eerste jaren op het overbrengen van deze

witte mutatie naar andere Engelse rassen.

Over het ontstaan van de witte kanarie in Duitsland is men veel minder definitief. Noorduyn verwijst naar wetenschappers welke begin van de 20ste eeuw proefondervindelijk met kanaries kweekten. Rond 1910 zou de Duits-witte kanarie zijn ontstaan, niet uit de kweek van selectie van schimmel vogels, via welke weg men de lipochroom trachtte te blokkeren, maar vanuit een mutatie. Deze witte kanarie was in het geheel wit, maar toonde op de schouder en de vleugelpennen nog wel de gele lipochroomkleur. Men constateerde dat deze witte kanarie dominant over de wildvorm was. Uit niet witte kanaries uit deze kweek, kwam nimmer een witte vogel zodat de "Duits-wit" factor niet een verervend karakter had. Uit Duits wit x een onverwante vogel kwamen direct witte en gele jongen. Dr. Hans Duncker, een wetenschapper welke zich veel met kanaries bezighield en een gezag dragende persoon in die tijd was, kweekte in 1922 met meerdere koppels Duits-wit.

Uit Duits wit x Duits wit gepaard kreeg hij 12 jongen waarvan 8 wit en 4 geel.

Uit Duits wit x geel, 37 jongen waarvan 18 wit en 19 geel en uit geel x geel, beide uit Duits wit kweekte hij geen enkele witte kanarie.

Men concludeerde dat de Engels witte vogel homozygoot was en de Duits witte heterozygoot. Noorduyn ging mee in de stellingen van Dr. H. Duncker dat er sprake zou zijn van de werking van een lethaal factor bij het verparen van een Duits witte vogel aan Duits wit.

Als argumentatie wordt het volgende weergegeven:

Men gaf in het boek van de heer Noorduyn een witte vogel op een gen de letter A voor de Duits wit factor. Aan de gele gaf men de kleine letter b. Geel zou b of bb zijn, wit Ab of bA, maar AA, dus twee wit factoren, zou niet bestaan vanwege de lethaal factor.

Uitgaande van de kweek in 1922 waren er:

Paringen	Broedsels	Jongen	Gemiddeld
Wit x wit	7	12	1,7
Wit x geel	15	37	2,47
Geel x geel	86	199	2,3

Uit de eerder genoemde paring wit x wit hadden zij gezien dat hij 8 witte jongen en 4 gele jongen had; een verhouding van 2:1.

Men verwijst voorts naar albino factoren bij andere dieren zoals muizen. Zelfs verwijst hij naar de sterfte bij ongeboren c.q. jonggeborenen bij de mens. Ook in Duncker's eigen familie voorgeschiedenis.

Als in de wetenschap een stelling wordt opgeworpen, onderbouwt men deze ook op grond van onderzoeken van ge-

respecteerde instituten of onderzoekers. Eveneens benoemt men deze onderzoeken en vermeldt deze zorgvuldig bij de stelling.

De theorie van de lethale factor

Tegenwoordig hebben wij nu veel meer ervaring en verwijzingsmogelijkheden. Wij hebben te maken met internet en moeten zelfs waken voor mis-informatie en AI-achtige beweringen. In het geval van de Duits wit factor hebben wij natuurlijk veel vergelijk met de ongepigmenteerde en gepigmenteerde vogels met een Duits wit of dominante wit factor. Wij kunnen al de hedendaagse vormen van communicatie aanwenden. Dit brengt mij op het punt of de informatie uit het verleden wel juist is? In de ornithologie hebben wij de stelling van de lethaalfactor van ruim 100 jaar geleden overgenomen en zelfs van toepassing verklaard op vele andere evenementen in de ornithologie, zoals de kuiffactor bij de kanarie of pastel-factor bij de zebravink.

Ik moet u bekennen dat ik in de praktijk daar weinig van gemerkt heb. Reeds in de zestiger jaren van de 20ste eeuw zag ik kwekers van Bruin wit die ieder jaar opnieuw Bruin wit dominant aan bruin wit dominant paarden. Zij stelden toen al: als het een lethaalfactor is, dan blijft de getalsmatigheid toch dat ik twee keer zo veel witte kweek als niet-witte. Hetzelfde speelde het geval bij kwekers in de tachtiger jaren. Toen ondervond ik later, dat men duidelijker was met de stelling; "ik kweek nes-

ten van vier, vijf jongen en heb nagenoeg geen leeg ei gezien". Nu is deze stelling wat moeilijker omdat er al ruim veertig jaar veelvuldig een bacterie onderhevig is op onze kweek: mycoplasma, onder andere in het darmkanaal en op de eierstok, welke voor veel sterfte in het ei of direct daarna, zorg draagt.

De getalsmatigheid genoemd in het boek van Noorduyn gaat mijns inziens mank. De getallen zijn veel te klein. Bovendien zijn dit getallen met vogels waarvan de mutatie "recent" is. Uit onze ervaringen weten wij dat, indien er een mutatie is opgetreden, deze gemuteerde vogels veelal in de eerste jaren veel zwakker zijn dan het gemiddelde vogelbestand. Wij proberen dan ook de mutant zo veel mogelijk aan onverwante niet-mutanten te paren om de vogel sterker te maken en de mutatie te isoleren.

De kweek met de dominant wit factor geeft heden ten dage een geheel ander beeld. De vogels zijn sterk en zeker niet zwakker dan het gemiddelde. In de kweek van voornamelijk dominant wit gepigmenteerde vogels, heb ik de ervaring dat verschillende vogels uit dominant wit x dominant wit kweek, alleen maar dominant witte jongen geven. Ook in het buitenland verneem ik kweekresultaten, dat vele vogels uit deze combinatie uitsluitend dominant witte vogels geven. Zelfs gepaard aan een geelfactorige-, of welke lipochroom ook, onverwante vogel. Ook hier spreekt men van volle nesten bevruchte eieren welke uitkomen. Men denkt geheel niet meer aan het bestaan van een eventuele lethaalfactor.

Nu heb ik in al die jaren geleerd dat ik wel kan bewijzen dat een vogel ergens voor verervend is, maar nooit kan ik bewijzen dat een vogel ergens niet voor verervend is. De getalsmatigheid, welke ik kan toepassen, blijft altijd te klein.

Er wordt voorts in het boek van de heer van Noorduyn gerefereerd naar resultaten bij mensen. Daar kan ik op dit moment een recentelijk groot onderzoek tegenover zetten, uitgevoerd door Prof David Steinsaltz van de afdeling statistiek der Universiteit van Oxford, welke uitgevoerd is gedurende de periode 1995 tot 2004 over ongeveer 800.000 patiënten in de USA. Uit dat onderzoek blijkt dat er een gelijk aantal mannelijke en vrouwelijke embryo's wordt verwekt. Dat er in de eerste fase van zwangerschap meer mannelijke embryo's afsterven maar daarna meer vrouwelijke. Zodanig dat er 51,5% mannelijke geboortes zijn en 48,5% vrouwelijke. Een cijfer welke al sinds de 17de eeuw bekend is. Sterfte tijdens de zwangerschap kan optreden door chromosomale afwijkingen maar ook vanwege sociale omstandigheden of milieuvervuiling. Dit onderzoek gaat over de cijfers nadat er een embryonale situatie is ontstaan.

Op grond van de huidige kennis kunnen wij, denk ik, wel degelijk stellen dat de ruim 100 jaar geleden opgeworpen lethaalfactor heden ten dage niet gehandhaafd kan blijven. Daarbij

wil ik tevens aangeven dat de benoeming van de lethaalfactor bij de pastelfactor bij de zebra-vink evenmin "hard" gemaakt is. Ook daar heeft men kunnen ervaren dat uit de kweek van pastel x pastel, vogels voortkomen welke uitsluitend pastellen voortbrengen. Het is refereren aan stellingen uit het verleden welke onvoldoende bewijsgrond hebben. Daarmede refereer ik ook naar de stelling in het boek van Martin Weijling, "Het boek van de Kleurkanariekwaker" uit 1951; "Evenals de intensiefactor is dominant wit dominant en indien homozygoot dodelijk"! Voorts stelde Dr. Hans Duncker dit dertig jaar eerder bij de Duits witte, maar ook dat bij de kuiffactor de lethaalfactor optreedt indien deze factor tweemaal tot het genenbezit behoort (KK) door het paren van kuif x kuif. In het algemeen dus: dat de lethaalfactor optreedt indien een dominante factor homozygoot aanwezig is. Inzake de kuifteelt heb ik veel minder ervaring en bij consultatie van bekenden in deze kweek, kreeg ik geenszins een voldoende informatief antwoord. Bewijslast heb ik in deze in de literatuur evenmin gevonden. H.H. Bosman beschrijft de werking van de lethaalfactor in zijn boek "Handboek voor het kweken van Kleurkanaries" uit 1956 als volgt: "Waar de lethaalfactor optreedt, treedt hij dodend op, met andere woorden: dode kiem in ei of sterven van het jong enkele dagen na de geboorte". Zelfs onderzoeker F.H.H. Kop betreedt het aloude pad van de lethaalfactor en zegt in zijn boek "Het kweken van kanaries" uit 1986 dat een homozygote dominant wit niet bestaat. Opmerkelijk, daar hij juist uitsluitend een beschrijving doet nadat deze eerst goed is onderzocht.

Aandachtspunten voor de kweker

Voorts is de afgelopen tijd vast komen te staan dat bijvoorbeeld de dominant wit factor niet alle lipochroom, buiten dan de eerdergenoemde kleur op schouders en grote pen-

© P. vd Hooven

nen, onderdrukt. In combinatie met de ivoorfactor blijft de lipochroomkleur door het wit "doorschijnen" en is de werking van de dominantie niet voldoende. Deze vogels zijn daardoor noch voor de kweek noch voor de show geschikt. De ivoorfactor is door ons pas bekend vanaf de zestiger jaren van de 20ste eeuw.

Iedere liefhebber weet dat bij de kweek van witte kanaries tevens alle accenten op conditie, model en bevedering ligt. Een goed aansluiten van het verenpak is essentieel om ieder risico van schaduwvorming te vermijden daar schaduw een "wat grijs waas" veroorzaakt. Ook moet de veer goed gesloten en compleet zijn wat bij sommige mutaties zoals de satinet moeilijker haalbaar is. Voor liefhebbers die een hekel aan wassen hebben, is het tentoonstellen van een witte kanarie wel heel erg moeilijk. Bij kwekers van witte vogels in andere soorten komt tentoonstellen van ongewassen vogels wel voor. De liefhebbers welke graag omgaan met alle melaninen, phaeomelaninen en/of blauwfactor bij de kanarie, vormt de witfactorige gepigmenteerde kanarie een grote uitdaging omdat de werking van alle kleuren in de ondergrond (de fond) en de pigmenttekening maximaal tot uiting kunnen komen.

Conclusie

Het ontstaan van de recessief witte kanarie is duidelijk, goed omschreven en terug te vinden. Van de dominant witte kanarie is daartegen niet exact de bestaanshistorie te herleiden. Het zou zo maar kunnen; dat resten van de in begin 18de eeuw omschreven "sneeuw witte" kanarie aan de dominant witte ten grondslag liggen.

Op grond van de hedendaagse kennis kunnen wij het bestaan van een lethaalfactor bij de dominant witte kanarie niet onderschrijven, evenmin zijn er bewijzen bij het homozygoot aanwezig zijn van een andere dominante factor.

Tot slot

Tot slot wil ik benadrukken dat de in dit artikel genoemde namen van auteurs c.q. onderzoekers van onze kanarieliefhebberij, op generlei wijze worden bekritiseerd. Neen, eerder hebben wij hoge achting voor betreffende personen en de vele hier niet genoemde schrijvers. Dat zij het aandurven om een boek of publicaties te laten verschijnen, waar alle overige liefhebbers tot vele eeuwen er na, op kunnen terugkijken is een prachtige ervaring. Ik wil dan ook graag een hulde brengen aan hen, die steeds "de pen" ter hand hebben genomen, om hun kennis en kunde in de liefhebberij te delen en over te dragen aan anderen, al vele eeuwen lang.

Om een ode te brengen aan hen allen, wil ik graag een citaat plaatsen uit een boekje van bijna drie eeuwen geleden; "Verhandelingen over de KANARIE-TEELT" van F. Van Wickedede, voor het eerst uitgebracht in 1750. Een citaat waar u bij de aanschaf van een kanarie op moet letten. Zo treffend beschreven en tot heden ten dage zo herkenbaar en aan ieder aanbevolen.

Citaat: "Over het aankopen van Kanaries"

Wanneer men zulk een vogel ter goeder trouw koopt, gebeurt het niet zelden, dat men na eenige dagen met teleurstelling ontdekt, een wijffe in plaats van een mannetje te hebben, terwijl andere vogels wanneer ze twee a drie dagen gerust en op het gewone eten en drinken gezeten hebben, ziek worden en gelijk men dat noemt de Landziekte krijgen, waaraan ze binnen weinige dagen sterven.

Om nu door deze kooplieden niet misleid en bedrogen te worden, blaast men den vogel, dien men uitgekozen heeft, op wat aldus geschiedt; men neemt den vogel in de hand en blaast zacht, gestadig en langzaam aan het achterlijf, zoodat het dons zich opgeeft, vel van het achterlijf geheel zichtbaar wordt, dat dezelfde kleur moet hebben als het vel van een gezonde mensenhand, niet gespannen, maar spits rond en niet branderig. Het achterlijf moet een weinig onder het borstbeentje staan, dat is te zeggen; iets lager, en het borstbeentje iets hooger. Een vogel die aan deze vereischten, is gezond, en zoo, integendeel het achterlijf hooger, dik en rond, geheel gespannen en bruin paars van kleur is, dan is de vogel ziek; of wanneer het achterlijf ingetrokken, bulterig en branderig rood is, is hij zeer gevaarlijk ziek en moet, niettegenstaande hij zeer goed eet en drinkt, indien hij althans geen bekwame geneesmiddelen krijgt, noodzakelijk sterven. De ingewanden van zulke vogels zijn zoodanig ingevreten, verschroeid en verbrand, dat er bijna geen geneezing mogelijk is, zoodat van de vijf en twintig vogels nauwelijks een de ziekte te boven komt. Daar hun dunne darmpjes geheel verkalken, bestaan er geen middelen om hen te genezen. Het is dan ook het best, wanneer men vreemde vogels koopt, hoe gezond ze ook schijnen mogen, eenige voorzorgen te nemen en wel op deze wijze; zodra men een of meer vogels gekocht heeft, moet men ze, redelijk warm hangen, tegen een houten beschot of behangsel, en niet tegen een muur, en hun de eerste drie dagen half havergort en half gewoon zaad geven. Het beste drinken is voor hen gekookt water, dat men koud heeft laten worden, en waarin men een stukje bruine kandij heeft opgelost ter grootte van een groote boon. Ook werpt men er wel vijf of zes saffraanblaadjes in, Dit zal de aangezette kalkborst van de kanarie eenigszins wegnemen en de verstopte darmpjes openen. Doch na drie dagen moet men het glaasje wegnemen, want dan willen zij daaruit niet meer drinken. Men vervangt het dan door zuiver water. Met deze voorzorg zal menige vogel behouden worden." -Einde citaat-

Brileider

De Brileider is een zee-eend, hij wordt beschouwd als de mooiste van alle Eidereenden.

© Jos Wijnen

De brileider is middelgroot en kleiner dan de gewone Eideeend en meet ongeveer 60-65 cm. Buiten het broedseizoen wordt veel tijd op zee doorgebracht, veelal ver buiten de kust.

Bezoek aan Nederland

Begin 2025 werd er aan de oostkust van Texel een brileider waargenomen. Het was de eerste waarneming in Nederland van de brileider. En niet alleen in Nederland maar in het hele gebied beneden de poolcirkel. Alle andere Europese brileiders zijn gevonden in noord Noorwegen boven de poolcirkel. De soort is in principe geen afdwaler die lager komt dan de poolcirkel. Dit maakt de locatie waar deze vogel opdook dus nog opmerkelijker. In de maanden na de eerste waarneming werd de vogel op Texel bezocht door een paar duizend vogelspotters van over de hele wereld. In Februari 2025 waren wij zoals ieder jaar rond carnaval op Texel. Niet alleen voor de brileider maar om de wintergasten te bekijken. De aanwezigheid van deze eend was een mooie bijkomstigheid. Het was niet moeilijk

om hem te vinden want een groot leger van fotografen en vogelspotters gaven de plaats aan waar hij zich bevond. Het was februari en ijsig koud aan de Waddenzee. Door de snijdende oostenwind was het zeer moeilijk om de camera of verrekijker lang vast te houden. Een foto maken was moeilijk ook omdat de zee nogal ruw was en de eenden vaak achter de golven verdwenen. De brileider zwom daar in gezelschap van een grote groep gewone eidereenden, en je moest goed opletten om hem eruit te halen.

Ze zwommen op dat moment tamelijk ver uit de kust, maar een dag later was het veel beter, want ze zaten nu redelijk dichtbij, maar de zee was nog altijd even ruw. Het lukte mij maar niet om een goede foto te maken. Maar een Engelse collega vogelaar was het een paar dagen eerder wel gelukt en hij was zo vriendelijk om mij een paar van zijn foto's door te sturen.

Verdwaald

De brileider is waarschijnlijk verdwaald en hier terecht gekomen door met een

grote groep eidereenden waar hij nu ook tussen zat mee te trekken. Het mannetje van de brileider is een lust voor het oog; met zijn prachtig getekende kop valt hij meteen op. De vrouwtjes zijn daarentegen net als de meeste eendensoorten overwegend bruin van kleur. De brileider broedt in het noorden en westen van Alaska en het noordoosten van Siberië. De broedperiode is afhankelijk van de dooi in die gebieden. In Siberië en de kusten van Alaska is dit waarschijnlijk in de eerste helft van juni of nog later. Het nest bevindt zich dicht bij de oever van een meer of grote plas, vaak op eilandjes of schiereilanden. Vaak ligt het op een kleine verhoging tussen het gras en is van bovenaf goed zichtbaar. Het nest wordt gemaakt van flinke hoeveelheden gras wat later wordt afgewerkt met dons. Het vrouwtje legt vijf tot zes olijfgleurige, geelbruine eieren; het zit erg vast en broedt ongeveer 24 dagen. Wanneer de jongen uitgekomen zijn worden ze vrijwel meteen naar het water geleid en zorgvuldig bewaakt door de moeder. De brileider voedt zich op zee voornamelijk met weekdieren maar ook schaaldieren en planten worden genuttigd. Overwinteren doen ze in de Beringzee. De hele populatie verzamelt zich 's winters in een klein aantal wakken. Door hun grote aantallen voorkomen de vogels dat de wakken dicht vriezen. Hun voedsel verzamelen ze door naar de zeebodem onder de wakken te duiken. De omvang van de gehele populatie is in 2020 geschat op 350.000-400.000 vogels, maar dit aantal gaat achteruit. De brileider staat als gevoelig op de Rode Lijst van de IUCN.

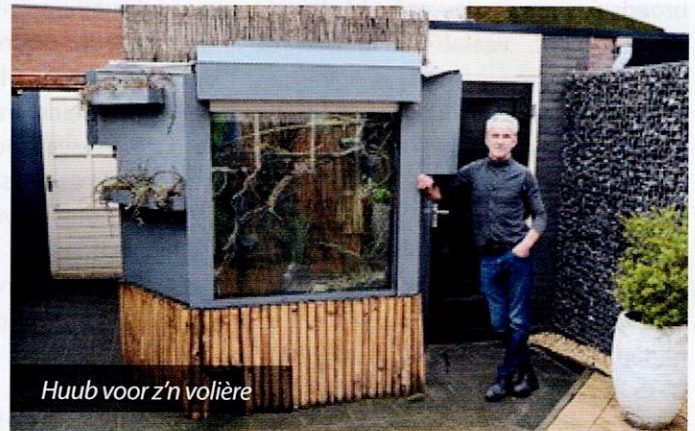
In de keuken van... Huub Neijnsens in Weert

Aanleiding voor een visite in Weert is de automatisering van het vogelverblijf.

© H. Branje

Huub is pas zo'n vijf jaar geleden met vogels begonnen. Als kind was hij al gefascineerd door vogels. Wat je als kind mooi vond komt ooit later terug..... Vijf jaar geleden begon Huub Neijnsens met een volière waarin verschillende soorten tropische vogels: gould amadine, bichenow astrilde, spitsstaart amadine, cubavink, Mozambique sijs, goudbuikje, maskeramadine, binsenastrilde en diamantvink. En dat alles in één volière van 2.00 bij 1.50 meter. Erg veel vogels dus, maar Huub heeft nooit problemen gehad met agressie. De spitsstaarten en maskeramadines bleven altijd bij elkaar uit de buurt; de rest kon mekaar heel goed verdragen. Zelfs de diamantvinken gaven geen problemen Volgens Huub omdat de vogels de beschikking hadden over voldoende eet- en badgelegenheid en ruim voldoende nestgelegenheid. Ze konden samen badderen en samen eten; nooit problemen gehad. Wel belangrijk dat er op meerdere plaatsen voer gegeven werd. In die volière werden onder andere jongen grootgebracht door cubavinken, gould amadines, masker amadines en spitsstaarten.

Ondanks de veelheid aan soorten en kleuren viel Huub voor de

Huub voor z'n volière

charme van het goudbuikje en heeft hij zich helemaal toegelegd op dit Afrikaantje.

Goudbuikjes zijn alleraardigste vogeltjes die goed in een kolonie gehouden kunnen worden. Ze jagen wel eens achter elkaar aan, maar er is nooit sprake van echte agressie.

Bij paniek scholen ze bij elkaar en zitten ze 'zilig' tegen mekaar aan in een hoek van de volière. Dat is bijvoorbeeld het

Goudbuikje

geval wanneer, eenmaal per jaar, de hele voliëre onder handen genomen wordt en de vogels vooraf gevangen moeten worden.

In Senegal leven goudbuikjes in kolonies; voor een correcte soorteigen opvoeding zou zo'n koloniebroed wel eens heel belangrijk kunnen zijn omdat er socialisatie plaats vindt. Het eerste goudbuik popje stierf aan legnood; een tweede pop kon gered worden door het vogeltje te verwarmen met een föhn. Huub bedacht toen dat de popjes misschien onvoldoende warm gehuisvest waren.

De voliëre was in begin niet glasdicht. Wel beschikten de vogels over een binnenhok; de vogels gingen echter niet naar binnen. Met name de goudbuikjes zaten altijd in de buitenvoliëre wat dik te kijken.

Daarom werd de voliëre glasdicht gemaakt zodat verwarmen mogelijk zou worden.

Sinds drie jaar is Huub inmiddels bezig met aanpassingen: verwarming, luchtbevochtiging, ventilatie (omdat de vogels achter glas zaten). In z'n dagelijks leven was Huub werkzaam in de elektronica en hebben PLC's geen geheimen voor hem. In het nachthok wemelt het van de PLC's, stopcontacten en regelsystemen voor luchtvochtigheid, temperatuur, lichtdimming etc. Hij heeft zich bij het inrichten van een 'Senegalese voliëre' geheel kunnen uitleven als electrotechnicus.

In Senegal is het dagritme twaalf uur licht en twaalf uur donker. Dit ritme wordt aangehouden in de voliëre. Door middel van jaloezieën kan de voliëre verdonkerd worden.

Water wordt verstrekt via een drietal fonteinen. Een fontein werkt vier of vijf keer per dag gedurende 7 minuten; een tweede fontein werkt overdag continu. De derde fontein staat in de grote kooi.

In de twee voliëres en één grote kooi hangen achttien camera's. Op die manier kom je heel veel te weten over het gedrag van de goudbuikjes zonder dat de vogels zich bespied weten. Er zijn verschillende camera's in gebruik die in prijs variëren van 15 tot 100 euro. Films van de goudbuikjes zijn te zien op

de site van Huub: www.panoramavoliere.com. Ook kun je z'n goudbuikjes bekijken op de site van Jacob Miedema (op de site van de bond).

Voor de watervoorziening zijn er een drietal ornamenten:

Voliëre 1: geeft vier of vijf keer per dag water gedurende 7 minuten

Voliëre 2: geeft continu een flinke straal; wat geringe wasplaats
De grote kooi: ornament met stenen en zand.

Leuk is dat je door middel van de camera het gedrag van de goudbuikjes goed kunt waarnemen.

Omdat de voliëres overdekt zijn en de grote kooi binnen is opgesteld krijgen de vogels 'zonlicht' in de vorm van truelite lampen. De kunststof dakplaten laten UV-licht door.

Zomer en winter

's Zomers kan het in de voliëre, met name door de hoeveelheid glas, behoorlijk warm worden; daarom is er naast de verwarming (voor in de winter) ook volautomatische koeling aangebracht in de voliëre. Hierdoor worden hoge temperaturen en temperatuurverschillen, en dus vochtverschillen, opgevangen. In de winter wordt de temperatuur in de voliëre op minimaal 13 graden gehouden. Volgens Huub is 13 graden de kritieke onderste temperatuur voor goudbuikjes. Beneden die temperatuur krijgen de goudbuikjes het te zwaar en kunnen ze geen goede conditie behouden.

Binnenhok met allerlei apparatuur

De vogels

Voor zover de techniek. Nu de vogels. Huub beschikt momenteel over 13 koppels en 'n losse pop. In een buiten volière worden vijf koppels gehouden; in een binnen volière vier koppels en in binnenkooien de rest, koppelgewijs.

In winter is er geen nestmateriaal beschikbaar in de kolonies; de vogels krijgen geen levend voer. Dit in combinatie met een temperatuur van 13 graden brengt de gouldinckjes niet in broedstemming.

Om de vogels in broedstemming te krijgen gaat de temperatuur naar minimaal 20 graden, gaat het vochtgehalte omhoog en wordt begonnen met dierlijk eiwit. Wanneer er jongen zijn gaat temperatuur naar minimaal 25 graden. Om gouldinckjes in broedstemming te brengen is het vochtgehalte belangrijk. In Senegal reageren de vogels op het vochtiger worden van het leefmilieu. Wanneer het vochtgehalte bij Huub in de volière te laag wordt, springt een nevelinstallatie bij. Deze vochtregeling komt uit ziekenhuis; bij een laag vochtgehalte wordt de fontein ingeschakeld.

Is het vochtgehalte te hoog, dan wordt er meer geventileerd

en daalt het vochtgehalte snel.

De grote kracht van de volière is dat ze grote schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid uit het vogelverblijf houdt.

Koppeling vocht-temperatuur

Hoe meer je verwarmt; warme lucht neemt vocht op; Bepalende factor is vochtgehalte. In winter zo'n 60%; in broedseizoen zo'n 70%.

Het systeem regelt met het aanpassen van de temperatuur en gebruik van fontein en ventilator het vochtgehalte waarbij de temperatuur minimaal 13 graden en maximaal 28 graden mag worden.

Voeding

De voeding bestaat uit tropenzaad, een volièremengeling en onkruidzaden. Daarnaast maakt Huub zelf een kracht/eivoermengsel met onder andere gemalen rogge, broccoli, worteltjes, meelwormen en pinkies. Na het malen komt er een scheutje levertraan bij met een paar druppelvitamines, eivoer en spirulina. Dit mengsel nemen de gouldinckjes prima op. Daarnaast wordt er trosgierst verstrekt en mineralen met kiezel en wat vitamines en grof gemalen sepia in een bakje. Gouldinckjes zijn echte scharrelaars. In het wild wordt het meeste voedsel immers van de bodem opgepikt. Wordt nieuw zand verstrekt, dan zijn de vogels er als de kippen bij. Elke veertien dagen krijgen ze wat nieuw speelzand waaronder wat grit en eierschalen worden gemengd.

Wanneer er jongen zijn krijgen de vogels de beschikking over pinkies (gemengd onder het eigen gemaakt eivoer) en extra (gedroogde) zogeheten calcium-meelwormen. Aanstaande zomer wil Huub zelf vliegjes gaan kweken. Hoe hij dat moet doen is Huub nog aan het onderzoeken.

'Heb je nog een pop voor mij'

In de meeste advertenties: 'pop gouldinckje gezocht' of 'mannen gouldinckje te koop'. Dit heeft Huub ook aan het denken gezet. Zou dat komen omdat de vogels, met name de popjes, het te zwaar hebben in onze klimaatomstandigheden en in

de winter uitvallen? Volgens Huub zitten goudbuikjes vaak te koud gehuisvest in de winter. Veel vogels, ook tropische als gould amadines, redden het nog wel bij lagere temperaturen. Maar de kleinere? Huub vraagt zich af of die kleine Afrikaantjes misschien te veel energie verliezen wanneer ze buiten het broedseizoen te koud gehuisvest worden. Ze zijn dan niet vitaal genoeg wanneer de kweek begint. En wat je dan krijgt: 'bij derde eitje popje gestorven.....'

Samenvattend

Huub is pas vijf jaar met vogels bezig en heeft naar eigen zeggen zeker niet de wijsheid in pacht. Toch geeft hij graag z'n ervaringen weer:

1. Houd temperatuur en luchtvochtigheid goed in de gaten
2. Een camera is handig omdat je de vogels zo onbespied kunt bekijken; je kunt hun gedragingen bekijken terwijl de vogels je niet zien
3. Heeft enkel ervaringen met goudbuikjes. Volgens hem is het

belangrijk dat ze een dag/nacht ritme hebben van 12/12 uur licht/dag.

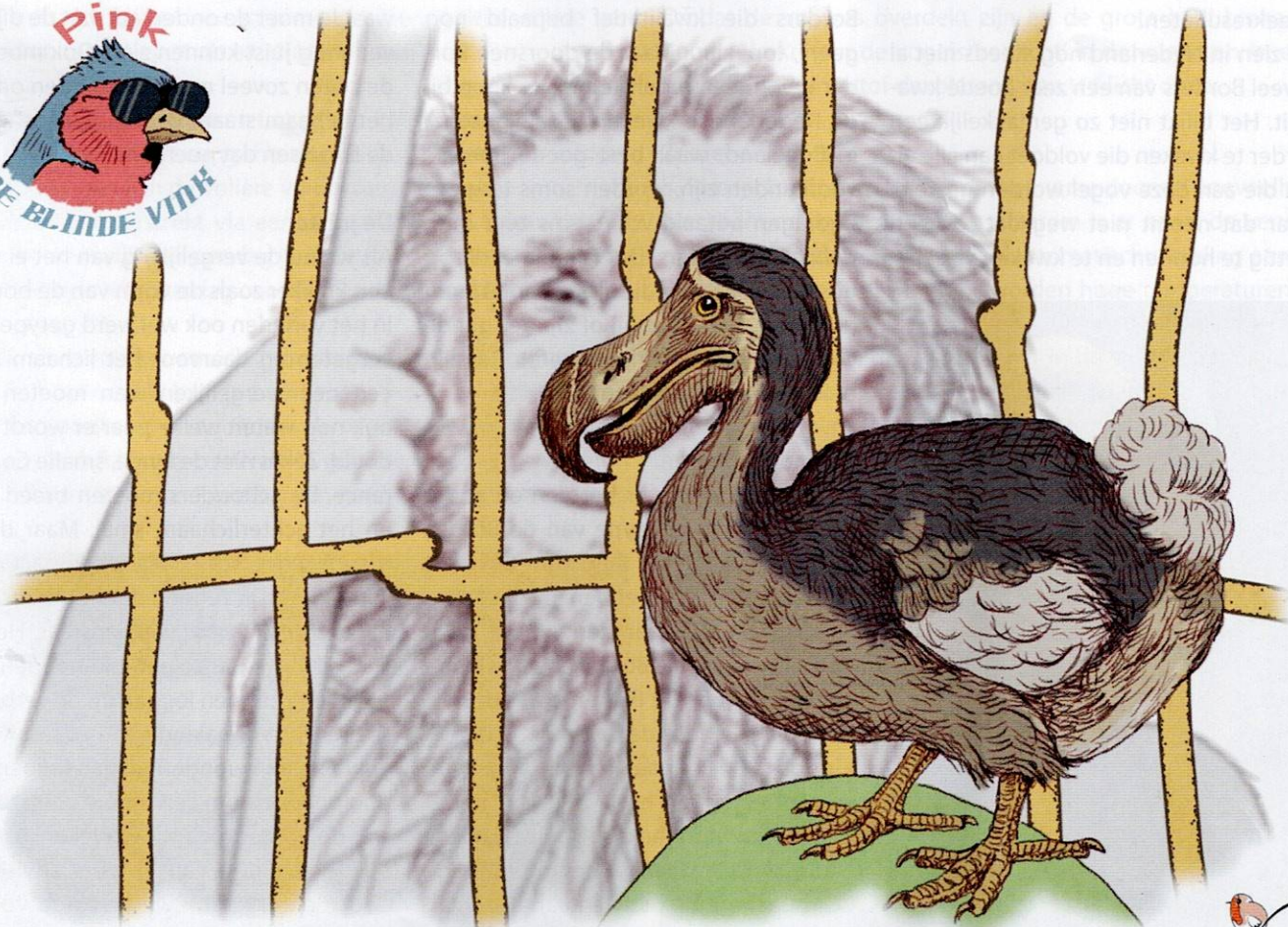
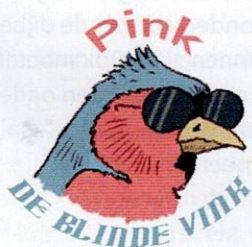
4. Huub zegt niet dat we allemaal zo'n 'super' systeem moeten aanleggen. Wat wel iets is om over na te denken is dat overwinteren niet bij elke temperatuur kan. En dat, hoe kleiner een vogelsoort is, des te kritischer een minimumtemperatuur is.

5. In de toekomst wil Huub z'n ervaringen onder grotere publiek brengen. Zo wil hij lezingen gaan verzorgen en bijvoorbeeld kleine groepjes ontvangen om zijn klimaatbeheersing uit de doeken te doen.

6. Huub wil pas gaan verkopen als hij enkel eigen kweek vogels heeft. Maar wel wil hij per se weten waar de vogels terecht zullen komen.

7. Overleven van de winter is 1; klaar zijn voor de kweek is 2.

8. Met warmte kun je heel veel doen.

- eventjes terug in de tijd, hoe het allemaal begon -

Alle begin is moeilijk...

Oud-keurmeester Joop Willink schreef in het bondsblad "Vogelvreugd" van de voormalige ANBvV tot aan zijn dood maandelijks een column onder de titel "Alle begin is moeilijk". Veel van deze artikelen zijn voor de vogelhobby nog steeds actueel. De actuele artikelen worden om de twee maanden, na bewerking door Jos Beijers, geplaatst in "Onze Vogels".

Joop Willink (†)

Borders zijn er genoeg, maar niet veel goede

Een rustige, robuuste vogel, die over het algemeen weinig problemen geeft. Zo zou je de Border kunnen typeren. Wat dat betreft dus een vogel die voor de beginnende postuurkweker ideaal zou zijn. Want ook wat de kweek betreft, is de Border gemakkelijk en brengt doorgaans haar jongen goed op stok. Dat lijkt allemaal dus best mooi. Maar ik wil hier toch meteen een waarschuwing bij plaatsen voor een te groot optimisme voor wat betreft de kwaliteit van de kweekresultaten.

We zien in Nederland nog steeds niet al te veel Borders van een zeer goede kwaliteit. Het blijkt niet zo gemakkelijk een Border te kweken die voldoet aan alle eisen die aan deze vogel worden gesteld. Maar dat neemt niet weg dat het een prettig te houden en te kweken vogel is.

Niettemin is het opvallend dat het aantal Borders naar mijn mening de laatste jaren wat terugloopt. Mogelijk omdat er steeds meer nieuwe postuurrassen op de markt komen. Toch zie ik de laatste jaren het aantal goede Borders toenemen.

Uitkijken

Wie met de kweek van Borders wil beginnen moet dus vooral uitkijken wat en waar men koopt. Borders zijn, relatief gezien, niet zo bar duur. Al worden in Engeland door Nederlandse kwekers soms (te) grote sommen betaald voor Borders die kwalitatief bepaald nog geen „top” zijn. Maar de doorsnee Border is voor een redelijke prijs te koop bij de Nederlandse kwekers. Zoals gezegd, in Engeland, waar best goede Borders voorhanden zijn, worden soms te grote bedragen betaald voor soms zeer middelmatige Borders. Dat is jammer. Koop dus bij een kweker die al een aantal jaren heeft laten zien dat hij of zij met goede vogels op de wedstrijden komt. Dat zijn er in Nederland een aantal.

Veranderingen

De laatste jaren is er het een en ander veranderd aan het type van de Border. De Engelsen, die als land van herkomst de grootste stem hebben in deze veranderingen, zijn daar sterk in. Dat geldt niet alleen voor de Border, maar bijvoorbeeld ook voor de Fife en de Yorkshire. Persoonlijk vind ik dat jammer. Je bouwt tenslotte een bepaalde stam vogels op en als je ze goed hebt, dan kun je opnieuw beginnen aan de opbouw van een nieuw type. Naar mijn mening moet de COM paal en perk stellen aan deze veranderingen. Laten we eerst maar eens proberen aan de vervolmaking van de Border volgens de geldende standaard.

De grote, volle Border, die we tot voor enkele jaren kenden, vooral in België, komen op de wedstrijden niet meer aan de punten. Dat waren vogels van soms wel 18 centimeter lang en die een zwaar lichaam hadden op wat doorgezakte poten. Die Border is verdwenen en dat is een verbetering geweest. De huidige Border moet 14,5 centimeter groot zijn, heeft een peervormig lichaam (dus niet meer de tennisbal) met daarop een mooie volle en vooral van alle kanten ronde kop hebben. De Border staat ook hoger op de poten dan vroeger het geval was. Je moet de onderkant van de dijbevedering juist kunnen zien. Ook moeten de poten zoveel mogelijk midden onder het lichaam staan. Dus in „balans” zoals de Engelsen dat noemen.

De juiste

Als we nu de vergelijking van het ei met een knikker zoals de vorm van de border in het verleden ook wel werd getypeerd, vergeten en daarvoor het lichaam met een peer vergelijken, dan moeten we ook nog weten welke peer er wordt bedoeld. Zeker niet de lange, smalle Conference. De schouders moeten breed zijn en het achterlichaam smal. Maar daartussen moet het lichaam compact zijn. Ik moet eerlijk zeggen dat het thans gehanteerde type mij wel aanstaat. Hopelijk zullen we dat zo een tijd houden om ons toe te kunnen leggen op de verbetering en vervolmaking van het ras. Komt er weer een verandering, dan krijgen we nooit de kans om een mooie vormvogel, wat de Border toch is, te kweken. Laat je bij de aankoop van Borders adviseren door een ervaren kweker. Koop vogels met brede schouders en vooral en goede nekinval. Let ook op de bevedering. Daar mankeert bij de borders nog wel

© P. Pütz

eens wat aan. Er komen veel Borders op de markt met een zogeheten borstinal. Dat betekent dat de borstbevedering gespleten is. Een fout die wordt overgebracht op de jongen. De laatste jaren zien we ook steeds meer Borders die een veerfout in hals of nek hebben. Dan is de bevedering wat gedraaid en ontstaat er een opening in het verendek. Een fout die uit Engeland is overgewaaid en die je zomaar niet wegweeft.

Korte bevedering

Let er bij de kweek vooral op dat je nooit twee schimmels met elkaar paart. Probeer steeds een kortbevederde intensieve Border te paren aan een gladbevederde schimmel. We zien bij de intensieve Borders veel vogels die weliswaar intensief zijn maar eigenlijk een te lange bevedering hebben. Te zwaar bevederde vogels hebben vaak een minder goede nekinval. Een zoveel mogelijke zachte veerstructuur is voor de Border het meest ideaal. Deze bevedering ligt mooi op het lichaam en sluit beter aan, hetgeen de vorm ten goede komt.

Verzorging

Wat de verzorging betreft stelt de Border niet zoveel eisen. Een goed zaadmengsel met buiten het kweekseizoen zo nu en dan wat ei- of krachtvoer. Niet teveel want de Border wordt snel te vet. Dat uit zich in een te zware borst. Zeker voor tentoonstellingsvogels is dat funest. In het kweekseizoen wordt dagelijks enkele malen eivoer gegeven. Voor de kweek zijn Borders in het algemeen zeer prettige vogels die hun jongen goed voeren. Natuurlijk zijn er uitzonderingen. Maar gewoonlijk heb je met de kweek weinig problemen. Zijn die er wel, dan mankeert er iets aan de verzorging of aan de vogels zelf. Dus kwantiteit zal er wel komen. Maar doe vooral je best om ook aan de kwaliteit te werken. Dat zal ook een stuk ervaring moeten zijn. Maar wanneer je met goede vogels begint ben je al een eind op de goede weg. Helaas zie ik de laatste jaren het aantal Borders wat verminderen. Waar de reden hiervoor ligt, weet ik niet. Misschien komt het omdat er steeds meer postuurassen komen en

dat mensen daarop overstappen. Het ras is het waard om extra belangstelling te krijgen.

Meeste aandacht

Bij de keuring gaat de meeste aandacht uit naar de houding, de vorm en de kleur. Voor alle drie onderdelen staan nu 15 punten. Het lichaam heeft een volle, ronde borst. De schouders zijn breed en de rug goed gewelfd en de buik niet te zwaar (maar wel gevuld achter de poten). Vaak zien we Borders die of de rug of de borst niet rond genoeg hebben. Ook kan de borst te zwaar zijn. De houding is de laatste jaren steeds belangrijker geworden. Die is half opgericht onder een hoek van 60 graden. De Border mag regelmatig heen en weer springen op de zitstokken. Deze moeten een doorsnee hebben van 14 mm en de afstand tussen de stokken is 10 cm. Opmerkelijk is dat ook voor de kleur 15 punten op de keurlijst staan. De border mag in alle kleuren behalve rood worden geshowd. De kleur moet echter wel gelijkmatig zijn en helder. Voor de kop, hals en snavel staan 10 punten. De kop mag niet te zwaar, maar in goede verhouding met het lichaam, zijn. Van welke kant je de kop ook bekijkt, hij moet altijd rond zijn. Bij de overgang van kop naar romp is van alle kanten een duidelijke insnoering (nekinval) te zien. De Border heeft een fijne snavel. De ogen zijn centraal in de kop geplaatst. Een vaak voorkomende fout is een te smalle, spitse kop en een te dikke hals met weinig insnoering. Ook voor de vleugels staan 10 punten op de keurlijst. Bij de Borders zijn de vleugels erg belangrijk. Ze moeten goed op elkaar aansluiten en vooral niet te lang zijn. Vooral door de korte, aaneengesloten vleugels krijgt de Border zijn compacte ruglijn. Gekruiste en te lange vleugels worden dan ook gezien als fouten. De bevedering (10 punten) moet dicht zijn en goed aansluiten op het lichaam. Een zachte glanzende bevedering wordt gevraagd zonder ruwheid of losse veren. Een vaak voorkomende fout is zoals al gezegd een gespleten borstbevedering of veerdraaiing in de nek. Voor de poten en dijen staan 5 punten.

Die moeten lang zijn, waarbij de dijen voor een klein deel zichtbaar moeten zijn. De staart, ook weer 5 punten, moet vrij smal zijn en goed in het verlengde van het lichaam worden gedragen. De lengte van de staart bedraagt ongeveer een derde van de lengte van de vogel. Voor de grootte staan ook 5 punten. Deze moet 14,5 centimeter bedragen. Tenslotte staan er voor de conditie 10 punten op de lijst. De vogel moet gezond, zuiver en goed verzorgd zijn. De Border is zeker de belangstelling van de kwekers waard. Ze zullen hun baasjes niet teleurstellen.

Zebravink grijs

De basiskleur van de wilde zebravink.

© Peter Wijgerde

Grijs, deze kleurslag heeft als basis de wildkleur zebravink zoals deze in zijn land van herkomst, Australië, voorkomt. Zou je er een afbeelding van een dergelijke vogel naast houden dan neem je grote verschillen waar. Dat was in 1965 al zo, bij de eerste uitgave van de "Standaardeisen voor zebravinken". Om dat te benadrukken werden ze beschreven onder de benaming "Normaal grijs".

Waren toendertijd deze aanpassingen, aan de wildkleur, dus al goed waar te nemen, de laatste jaren zijn deze nog meer in een stroomversnelling geraakt. We praten dan niet alleen over de fysieke aanpassingen maar vooral ook over de kleurdiepte en kleurregelmaat van het mantel-/vleugeldek en de kleur van het onderlijf. Qua tekening zijn de patronen hetzelfde gebleven, maar de kleurdiepte ervan is geïntensiveerd.

Wat de fysieke eigenschappen betreft zijn deze ontwikkeld vanuit een oorspronkelijk formaat van 10 cm., met een slank model en een sterk afwijkende kop-/snavelvorm. Een meer afgeplatte kopvorm met een duidelijk langere snavelvorm. Zoals ze in Australische natuurgidsen zijn omschreven en afgebeeld.

In de loop van tijd is vooral door invloed van het "Engelse type", zowel praktisch als uitgaande van de nadruk komen te liggen op een gedrongen type met een volle ronde kop die middels een goed gevulde nek direct aansluit op het lichaam, met daarbij een kegelvormige snavel.

De huidige fysieke standaard spreekt van een formaat van minimaal 11 cm, van een robuuste gestalte met een "geblokt" type. Wat inhoudt: een prima vol lichaam met een brede en goed gevulde nek met daarop een goed gevormde volle ronde kop en een daarbij passende kegelvormige snavel.

De gevolgen van de omvorming tot dit type zien ook in het verloop van de te gebruiken ringmaat. Vroeger begonnen met 2,5 mm, zijn we inmiddels aanbeland bij een ringmaat van 3,2 mm.

Zoals al aangegeven is de laatste jaren vooral de kleurdiepte en kleurregelmaat sterk veranderd. Werd bij de "Kleurbeschrijving" in 1965 voor de "Normaal grijs man" de kleur-eis omschreven als:

- Kop en nek: Grijs.
- Vleugeldek: Iets donkerder grijs, regelmatig van kleur. Een wat lichtere omzoming van de primaire slagpennen is toegestaan. Bruine gloed is fout.
- Onderlijf: Wit, vanaf de borststreep tot aan de anus.

In de uitgave 2014-2025 is de kleur-eis voor de kleurslag "Grijs man" omschreven als:

- Kop en nek: Leigrijs, op de kop gehamerd.

Rug-/vleugeldek: Leigrijs, iets donkerder dan de kop.

Het rug-/vleugeldek moet egaal zijn.

Onderlijf: Wit, vanaf de borststreep tot en met de onderstaartdekveren.

We zien nu grijze mannen die, zo goed als, aan deze eisen voldoen, met één kleine uitzondering. Het onderlijf is wit tot bijna aan de onderstaartdekveren. Tot en met is, onder meer, voorbehouden aan de kleurslagen Bleekrug, Masker en Ino. De aarsbevedering en onderstaartdekveren bij de huidige topvogels zijn nog zeer lichtcrème. Een zeer natuurlijk iets wat ook als zodanig in de eisen stond en ook weer zo omschreven zou moeten worden. Niet alleen bij de keurtechnische aanwijzingen.

Om aan deze kleureisen te kunnen voldoen is er veel selectie op los gelaten en andere inventieve ideeën. Probleem was het bezit aan roodbruin phaeomelanine wat de wildkleur in de kleurvelden bezit. Deze phaeomelanine bevindt zich in het onderlijf, met als gevolg een crème onderlijf. In de zomen van vleugelpennen en vleugeldekveren, met als gevolg bruine zomen. Verder ook in de mantel zien en zagen we vaak grijs met een wat bruin waas. Het reduceren van deze phaeomelanine was een traag proces, vooral omdat je niet altijd die vogels bezat of kon gebruiken die daarvoor uitermate geschikt waren. Een andere praktische mogelijkheid was de inzet van de kleurslag witborst grijs. En dan bij voorkeur die witborst grijze met de kwaliteit waarover Huub Jansen beschikte, dus fysiek en qua kleurdiepte top. Er zijn in die tussentijd veel (kleurslag) kampioenen geweest, waarbij deze eigenschappen in hun DNA profiel voorkwam en hoogstwaarschijnlijk is dat nog steeds zo.

Als je dan middels een van voorstaande werkwijzen het phaeomelaninebezit sterk had teruggebracht kwam het volgende probleem om de hoek kijken. De hierna ontstane lichte zomen van de vleugelpennen en de vleugeldekveren moesten weer gevuld worden met zwart eumelanine om een egaal rug-/vleugeldek na te streven. Dus wederom selectief aan de gang en vogels gebruiken waarbij al voorwerk was verricht en de pennen en vleugeldekveren al grotendeels waren opgevuld met eumelanine. Zonder geweld te doen aan de andere onderdelen, zoals fysiek en tekening. Dit was en is alleen door selectie te bereiken en niet door de inzet van een andere kleurslag.

Met het opvoeren van het eumelaninebezit moet je overigens niet overdrijven. Regelmatig zien we grijzen met een prima kleurregelmaat en kleurdiepte waarbij het veerveld tussen oog- en snavelstreep niet wit meer is maar zwarte stipjes vertoont. Met zware en korte oogstrepen waaraan nog nauwelijks een

vorm is waar te nemen. Of, dat de poppen uit deze lijnen geen zuivere leigrijze borstkleur meer bezitten, maar een vorm van tekening tonen.

Een ander onderdeel, de tekening, moet aanwezig zijn zoals omschreven in de standaardeisen. Zo bezig zijnde mogen we de kleurdiepte en vooral de vorm ervan niet uit het oog verliezen. Waarbij de wangvlekken, diep oranjebruin, en de flanktekening, kastanjebruin, een prima kleurdiepte bezitten. De flanktekening bezet met zuivere ronde witte stippen, regelmatig geplaatst.

De lengte van de oogstrepen die bij voorkeur daar eindigt waar ook de wangvlek eindigt. Iets, wat bij een sublieme kopvorm meer dan regelmatig niet het geval is. Een zwarte borstband over de volle borstbreedte, van flanktekening tot flanktekening, scherp en regelmatig 8 - 10 mm breed boven het witte onderlijf is zeker scorend. De zwart-witte scherpe blokvorm van de staart, waar ze hun familienaam tenslotte aan te danken hebben, is een prima afsluiting van het totaalbeeld.

Nu we de gestelde eisen doorgenomen hebben gaan we aan de hand van deze gegevens de vogel op de afbeelding beoordelen. Fysiek gezien is het een prima vogel, met een goede balans van de onderlinge lichamelijke verhoudingen. Opvallend is de vorm van de nek en de aansluiting op het lichaam; deze is prima. De conditie van de bevedering is eveneens prima en omsluit strak de lichaamscontouren. Het model is prima, maar zit wel op de grens wat betreft de borst en het achterlijf. Deze mogen niet zwaarder worden. De houding is prima, duidelijk vrij van de stok.

De beoordeling van de kop-/snavelvorm is wat problematisch. Deze is niet goed waar te nemen, en-profile is deze veel beter te beoordelen, waarbij de hoogte van de kop en de kegelvorm en plaatsing van de snavel maatgevend zijn.

De kleurvelden zijn prima. De kopkleur met de hamertekening, de kleurdiepte en kleurregelmaat van de mantel en het vleugeldekk. Met als kers op de taart het uitmuntende onderlijf met een sublieme kleurdiepte en -regelmaat. De snavelkleur is goed terwijl de pootkleur beter kan: deze toont wat verruwingen waarbij een weinig olie aangebracht met een wattenstaafje bijna wonderen zou kunnen doen.

De tekening; het onderdeel wat bij topvogels regelmatig achterblijft bij de fysieke eigenschappen en de kleur. Bij deze vogel is dat niet het geval. Het is niet subliem maar zeker is een opmerking als prima op zijn plaats, met een paar kleine kanttekeningen.

De hoogste score krijgen de opbouw en de kleur van de staarttekening. De aansluiting van de zebratekening aan de snavelplant, ook de belijning en de kleurdiepte ervan zijn meer dan prima. Een meer dan prima is er ook weggelegd voor het stoppen van het witte kleurveld bij de teugel, dus het niet uitlopen in de kopkleur.

De kleurdiepte van de wangvlekken en flanktekening is prima, evenals de vorm en kleur van de oogstrepen die bijna de onderzijde van de wangvlekken halen. De snavelstreep is fraai bij de inzet van de snavel. Aan de onderzijde zou deze wat completer kunnen, meer spits eindigend.

Ik zou een opmerking willen maken over de vorm van de borstband. Deze zou strakker en gelijkmatiger van vorm kunnen zijn en meer aansluitend aan de flanktekening. Loopt ook iets uit onder de flanktekening, wat normaal gesproken eenvoudig is te conditioneren. Ook een opmerking over de stippen in de flanken. Kunnen wat beter verdeeld, zuiverder van kleur en vorm. Met dus als totaaloordeel van de complete tekening, prima.

Een waardige kampioen, prima vastgelegd door de fotograaf.

© Bart Houben

Opvetten en wegwezen

© Redactie

Elk jaar in het voorjaar én in het najaar trekken miljoenen vogels van hun broedplaats naar de overwinteringsplaats en omgekeerd. Ze zijn niet zozeer beducht voor de koude, maar ze willen ook in de winter over volop voedsel kunnen beschikken. Maar dat gaat niet zomaar. De trekvogels moeten grote afstanden overbruggen om van de ene plaats naar de andere te komen. En dat kost energie. Heel veel energie. Om over energie (vet) te kunnen beschikken tijdens de lange vlucht zullen de vogels eerst veel moeten eten. Soms wel een verdubbeling van hun normale gewicht! De tuinfluiter, een zangvogeltje dat normaal slechts zo'n 18 gram weegt zal, wanneer hij klaar is om de vogeltrek te aanvaarden, wel zo'n 30 gram zwaar. Al dat gewicht is vet dat onderhuids wordt opgeslagen.

Joop Jukema, Fries vogelvanger, ving in 'n maand tijd honderden rosse grutto's in z'n vogelnetten. De toename van het gewicht van de vogels die hij in een maand ving was een openbaring. 'Zo rond Koninginnedag verschenen de rosse grutto's en rond 1 juni waren ze definitief vertrokken naar het noorden. In die maand verdubbelde hun gewicht zo'n beetje. De mannetjes gingen van twee naar vier ons, de vrouwtjes van een half naar een heel pond. Je voelde bij wijze van spreken gewoon dat de tank werd bijgevuld om de 4.500 kilometer naar Siberië in één ruk te overbruggen. Het is bijna onvoorstelbaar dat ze biologisch in staat zijn om zo'n gewichtstoename te realiseren.'

De sleutel voor dat succes leek, volgens onderzoekers te liggen in de vele emelten, de larven van langpootmuggen, die in het gras van de polder huisden. 'Waar

de vogels in de winter vooral wormen eten, doen ze zich hier in het voorjaar te goed aan de explosie van emelten. Door intensiever beheer van graslanden loopt het aantal emelten enorm terug en daardoor ook de hoeveelheid voedsel voor trekvogels die zich daar graag aan te goed doen.

Sommige vogels maken het wel héél bont: de Noordse stern slaat alles! In drie maanden tijd vliegt ze van de Noordpool naar de Zuidpool en overbrugt hierbij een afstand van zo'n 18.000 kilometer. Uiteraard moet de 'vliegmachine' helemaal in orde zijn. Het verenpakje is perfect uit de rui gekomen; de vliegspieren zijn geoefend en de tanks zijn gevuld in de vorm van een flinke vetreserve.

Sommige vogelsoorten vliegen in één ruk naar hun eindbestemming; andere

Noordse stern

soorten maken tussenstops om even bij te tanken. Tot laatstgenoemde soorten behoort de lepelaar die telkens zo'n afstanden van enkele honderden kilometers overbrugt. De tuinfluiter daarentegen kan onafgebroken een afstand van duizenden kilometers afleggen!

Nederland is een walhalla voor vogels die uit het hoge noorden via Nederland naar het zuiden trekken. In Nederland vinden de vogels, bijvoorbeeld veel ganzensoorten, volop voedsel om zich vol te kunnen tanken. In enkele weken tijd kunnen de vogels dan wel het dubbele aan gewicht winnen voordat ze weer op de wieken gaan op weg naar het zuiden. Ganzen vinden nog volop gras; waadvogels kunnen in het waddengebied volop dierlijk voedsel vinden en zangvogels vallen en masse op de talloze bessenstruiken. Bessen zijn ideaal voor de doortrekkende zangvogels. Op het moment dat de vogels op trektocht gaan zijn de bessen rijp en mooi rood of paars gekleurd. Een kleur die goed opvalt voor de ogen van een vogel. Bovendien hangen de bessen op een strategische plaats, aan het uiteinde van de takken, en vallen ze goed op. Het zijn als het ware hapklare brokken voor de vogels. Voordeel voor de bes is dat op deze

manier de zaden verspreid worden wanneer deze, ze worden in de vogeldarmen niet verteerd, op een andere plek door de vogels worden uitgepoept.

Fysiologische aanpassingen

Onder invloed van hormonen vinden veranderingen in het lichaam plaats. Wanneer de vogels aan het extra eten zijn om reserves voor de trektocht te verzamelen is de maag extra groot; tijdens de trek zelf, wanneer de vogels niet vreten is de maag sterk verkleind om zoveel mogelijk ruimte te hebben voor vetopslag. Als energieopslag is vet het meest ideaal: het bevat de meeste energie per gram (vergeleken met koolhydraten en eiwitten) en bij de verbranding tijdens de trek komen er relatief veel minder afvalstoffen vrij dan vrij zouden komen bij de verbranding van koolhydraten en eiwitten. Ze krijgen tijdens hun vlucht dan ook niet te maken met de 'man met de hamer' hetgeen wielrenners ooit overkomt wanneer zij door hun koolhydraatvoorraad heen zijn. Of schaatsers op de 1500 meter die verschrikkelijk kunnen verzuren doordat ze op supersnelle wijze hun energie verbranden waarbij schadelijke stoffen vrijkomen die de spieren laten verzuren.

Wanneer vogels niet voldoende hebben kunnen eten vóór aanvang van de trek zullen ze tussentijds een of meerdere keren moeten bijtanken. Dat is enerzijds gevaarlijk omdat ze tijdens de tussenlanding gevaar lopen om opgegeten te worden en anderzijds nadelig omdat ze dan later op hun eindbestemming komen dan hun concurrenten. In de voorjaars trek kan dit betekenen dat de mooiste broedplekken dan inmiddels vergeven zijn en dat de vogels pas later aan de kweek kunnen beginnen. Komen ze echter veel te laat door tussentijds oponthoud, dan kan het ook nog zó zijn dat de piek van het voedselaanbod al voorbij is en de laatkomers dus letterlijk 'achter het net vissen' voor het grootbrengen van hun kroost

Hennep en paddy

© Redactie

Hennep

Hennepzaad (kempzaad, zaad van de cannabisplant *Cannabis sativa*) is afkomstig van een eenjarige plant die in juli en augustus bloeit. In veel landen, waaronder Nederland, mag het niet zo maar gekweekt worden.

Hennep wordt gerekend tot de vetrijke gewassen. Algemeen wordt aangenomen dat hennep de paardrft opwekt, iets wat trouwens ook van haver wordt verondersteld. Een teveel aan hennep werkt stoppend.

Hennep bevat hoogwaardig eiwit en wordt graag aan de jongen gevoerd.

Wekt de paringsdrft; wanneer tijdens de broedperiode te veel hennep aan de vogels wordt gegeven kan dit een vroegtijdige leg tot gevolg hebben. Het kan ook vóórkomen dat poppen met nestjongen van bijvoorbeeld veertien dagen opnieuw aan de leg gaan en het voeren van de jongen staken.

Humaan: (*Canabis sativa*). *Cannabis* (of wiet, van het Engelse weed = 'onkruid') is de Latijnse benaming voor hennep. *Cannabis* komt als drug voor in twee vormen, 'wiet' en 'hasjies'. Hasjiesj of hasj is de hars, die kan variëren van bijna vloeibaar en olieachtig tot zeer hard.

Oliehennep

Een andere bekende naam is marihuana. Deze varianten worden gewonnen uit de bloemtoppen (of liever zaaddoosjes) van deze plant, althans – bij voorkeur – van de vrouwelijke, onbevuchte plant (*sinsemilla*).

Humaan: van de vezels wordt van oudsher touw gemaakt en er worden ook textiele stoffen van geweven. De hennepplant bestaat voor ongeveer 60% uit houtachtige delen. Deze kunnen gebruikt worden als stro; ook hebben ze een hoge verbrandingswaarde en weinig asvorming, waardoor ze een goed alternatief voor brandhout zijn. De houtachtige delen van de hennepplant kunnen in combinatie met kalk gebruikt worden voor het bouwen van woningen. De houtachtige delen worden dan gemengd met kalk en andere op kalk gebaseerde bindmiddelen. In Frankrijk en Groot-Brittannië werden reeds enkele duizenden woningen met dit bouwmetaal gebouwd.

Gemiddelde waarden:

Vocht	8,7%
Ruw eiwit	19,5%
Ruw vet	32,1%
Koolhydraten	18,0%
Ruwe celstof	16,9%
Calcium	0,81%
Fosfor	0,76%

In het aminozurenpatroon ontbreekt cystine en tyrosine.

Leucine (7,7%) en valine (6,3%) zijn in het eiwit het hoogst aanwezig.

Toepassing in mengelingen voor kanaries, Europese vogels, exoten, grasparkieten, grote parkieten, papegaaien.

Herkomst: China, Rusland, Libanon, Uruguay, Hongarije, Frankrijk.

Paddy

Paddy (*Oryza sativa*) is de nog ongepelde rijst die zo'n 20-30% doppen (vezels) bevat. Paddy is zeer licht verteerbaar.

Hennepzaden

Rijst behoort zoals alle granen tot de grassenfamilie (*Poaceae*) en is het belangrijkste voedsel voor een groot deel van de wereldbevolking, vooral in de warmere streken. Voor de productie van rijst is warm weer en water essentieel. Azië en Amerika zijn de landen waar het in hoofdzaak wordt verbouwd.

Rijstvogels (padda's) en Indische nonpareils zijn dol op paddy en ook nonnen nemen het graag op

Gemiddelde waarden:

Vocht	11,6%
Ruw eiwit	7,1%
Ruw vet	2,1%
Koolhydraten	64,1%
Ruwe celstof	10,0%
Calcium	0,06%
Fosfor	0,21%

Wat direct opvalt is dat paddy vetarm is. Daarentegen is het rijk aan koolhydraten.

Humaan: wordt met name in Azië en Amerika verbouwd en vormt het hoofdvoedsel voor de halve wereldbevolking. De rijst die mensen eten is gepelde rijst waarbij de pel is afgeslepen zodat de rijstkorrels overblijven

Toepassing in mengelingen voor exoten, grote parkieten, papegaaien, duifjes.

Herkomst paddy voor vogels: Frankrijk, Italië, Azië.

Het beoordelen van de Crest en crestbred

Hans Hermans

Het beoordelen van de Crest volgens de standaard, die we bij de NBvV gebruiken.

Allereerst is de crest is een postuurvogel die helaas niet zoveel meer voorkomt. Dit is jammer want het is een bijzonder mooi ras. De oorsprong komt uit Engeland en is ontstaan door de kruising van de Norwich en de Lancashire.

De Crest is een vogel die erg lang bevederd is, maar toch een strak uiterlijk kan hebben.

Bij een van mijn eerste bijzittingen kreeg ik deze vogel al voorgeschoteld. Mijn leraar Bas gaf me toen al het advies: let op de bevedering. Deze moet altijd richting de staart lopen om een strakke vogel te krijgen. De Crest is een vogel die veel aandacht nodig heeft. Door de zeer lange kuif is zijn gezichtsveld erg klein. Ook de bevedering zullen we af en toe schoon moeten maken wanneer het vochtig weer is.

Op de keurtafel

Als je een Crest op de keurtafel krijgt is dit wel een hele bijzondere en mooie vogel, hij danst met zijn kuif. Op de foto zien we een Crest met een mooi grote volle ronde kuif, deze kan nooit te groot zijn en is mooi rond en glad. Het middelpunt is mooi gesloten.

Als je de Crest Bred erbij denkt moet deze een mooie volle brede kop hebben met een mooi uilenmasker, dus afhangen boven de ogen.

Punt 1: De kuif: hals nek van de foto vogel is mooi vol en goed gesloten, want hij mag geen nekinval laten zien. En de bevedering sluit mooi aan; zelf zou ik hier 46 punten geven voor deze rubriek.

Punt 2: de bevedering. Op de foto zien we een prachtige bevedering; de flanken zijn goed gesloten en je kunt goed zien dat de bevedering richting de staart loopt. De staart is mooi kort en smal en de vleugels

sluiten mooi aan op de stuit. Let wel op dat ze geen hangvleugels hebben, want dan moeten we hier op straffen. Wat ook erg belangrijk is zijn de hanenveren; deze lopen vanuit de staartinplant naar beneden. Dit is echt een kenmerk voor de Crest. Alle kleuren zijn toegestaan behalve rood. Met de kleur bedoelen we dat er een bevedering op vogel moet zitten die kleur bevat en een goed structuur. Op de foto zien we een mooie bevedering, goed in de flanken en de hanenveren zijn ook te zien. Voor deze rubriek zou ik 23 punten willen geven.

Punt 3: De vorm en de grootte: De vorm moet lang zijn en de rug breed en licht gewelfd. De lengte is 17 cm. Op de foto zien we een mooie vorm die doorloopt tot in de broek. De rug is ook iets gewelfd wat goed is; zijn lengte is goed (17 cm). De conclusie is dan ook: mooie vorm en goed van grootte. Ik geef 13 punten voor deze rubriek.

Punt 4: Poten en dijen: deze moeten kort zijn; we mogen de dijen niet zien. Belangrijk is dat we wel onder het lichaam door kunnen kijken. Dit is een 5 punten rubriek en hier mogen we dan ook de 5 punten voor geven.

Punt 5: Conditie: de vogel moet schoon zijn en er mogen geen gebreken zichtbaar zijn. Hij moet een gezonde indruk geven. De Crest op de foto geeft een mooie natuurlijke indruk en ziet er goed verzorgd uit. In deze rubriek mogen we dan ook de volle 5 punten geven.

Al met al kunnen we zeggen dat we met een hele mooie vogel te maken hebben gehad en dat mijn oordeel is dat deze 92 punten mag hebben. Tot zover de beoordeling van de Crest.

Sportgroeten: Hans Hermans

Vogelhobby belevingen

Stadsvolière

© Henk van Hout

Na dat er in kranten en tv erg veel aandacht is geweest voor de stadsvolière in Eindhoven vind ik dat deze vogelhobby beleving ook in het maandblad *Onze Vogels* niet mag ontbreken.

Inbraken

Van 7 tot 18 Juli 2025 werd er in 10 dagen tijd viermaal ingebroken in de volièrre die sinds 1955 in het Eindhovense stadswandelpark staat. 57 vogels werden bij deze diefstal gestolen hetgeen voor nogal wat ophef heeft gezorgd. De totale opkoperswaarde van de gestolen vogels bedroeg een slordige 150 euro omdat de "buit" hoofdzakelijk bestond uit zebravinken en grasparkieten. De politie heeft een daderspoor en het wachten is op een arrestatie die ongetwijfeld zal volgen ook al neemt de politie daar de nodige tijd voor.

Verzorgd door Aviarium

Vogelvereniging Aviarium uit Eindhoven is al zo lang als de volièrre er staat de verzorger van het geheel voor zowel de vogels als de volièrre zelf. Er wordt gewerkt met een verzorgingscommissie van vijf personen die om de beurt een week "dienst" hebben. De volièrre in het park trekt erg veel bezoekers en is daardoor een iconische trekpleister geworden in het Eindhovense. Door de tijd is dan ook gebleken dat de volièrre een sociaal maatschappelijke functie heeft. Vaders en moeders, opa's en oma's met kinderen en kleinkinderen, gewoon parkbezoekers maar wat ook gebleken is mensen voor wie het dagelijkse

gebeuren té veel aan worden is, waar het rode lint bereikt is komen bewust de volièrre opzoeken en gaan heerlijk een uurtje op de banken zitten om te kijken naar de kleurenpracht, te luisteren naar het gezang en gekwetter en de vogels te observeren in hun doen en laten. Menigeen die ik sprak zegt dan "ik word hier helemaal rustig van en verlies alle sores die door mijn hoofd vliegen" Ook al enkele keren hoorden we: "Dit is zo rustgevend en werkt zo helend, daar kan geen psycholoog tegen op." De diefstal heeft veel teweeggebracht, en we mogen afkloppen dat we de laatste acht tot tien jaar niet met inbraak geconfronteerd waren.

Plannen

Aan de bestaande volièrre begon de tand des tijds ook wel te knagen en werd er nagedacht over diverse noodzakelijke reparaties. Alles goed in beeld gebracht hebbend werd om een lang verhaal wat in te korten gekozen voor een complete renovatie met technieken en mogelijkheden anno 2026. Vogelvereniging Aviarium was echter niet in staat om het kostenplaatje wat daaraan hing op te hoesten. Maar ook binnen de gemeente was erg veel respect voor wat de vogelvereniging met deze volièrre allemaal voor de stad betekent en stelde zich behoorlijk royaal op. 'Kwalitatief hoogwaardig en onderhoudsarm' waren de uitgangspunten. Aannemersbedrijf Proflexbouw uit Eindhoven verzorgde met hun team alle bouwkundige werkzaamheden die tot in de puntjes naar de wensen van Aviarium uitgevoerd werden. En PB aluminium ofwel de firm Eurokooi uit Best werd gekozen om al het gaaswerk te verzorgen en te plaatsen. Dat gebeurde echter pas toen het bouwkundig gedeelte helemaal gereed was. Alles werd eerst op de millimeter nauwkeurig ingemeten, vervolgens geheel uitgetekend en daarna als een bouw pakket binnen één dag feilloos gemonteerd in gepoedercoat aluminium waar je hooguit eenmaal per jaar een keer met een vochtige doek overheen gaat mócht dat al nodig zijn. Over hulp van deze bedrijven niets dan lof want alles bleek mogelijk en oplosbaar. Maar ook bij de inrichting en andere zaken werd van buitenaf veel hulp geboden zoals door de firma Weijtmans uit Sint-Oedenrode voor boomstronken en takken etc, de firma "het Groene Woud uit Leende" een schitterende dibevozaak en ook de bekende Birdshop uit Eindhoven, een zeer specialistische vogelspecialzaak, boden geheel ongevraagd hun hulp aan. Zeer bijzonder was de bijdrage van de JH kooien ofwel firma Heesakkers uit Keldonk. We wilden graag een waterpartij hebben met een schaal van 80 centimeter rond, maar die bleek zelfs via internet niet te

koop. Heesakkers bood de oplossing “is het er niet? dan maken we het” En over de kosten werd geen gat in de buik gekrabbd. Ja mensen dan merk je dat Eindhoven meer is als een vooraanstaande brainportregio en heel veel, ja echt heel veel mensen meelevend met de zo iconische stadsvolière.

Veel aandacht voor bouw en opening

Allerlei burgers en parkbezoekers stuurden berichten en kwamen regelmatig dan wel dagelijks kijken naar de voortgang van de werkzaamheden. En de regionale kranten en Omroep Brabant wisten al snel te melden dat op 21 maart de officiële openingshandeling verricht zou worden door Burgemeester Jeroen Dijsselbloem, bijgestaan door het St. Catharinagilde Eindhoven stad. De burgemeester had zich behoorlijk verdiept in de functie van de volièrre en de betekenis daarvan voor Eindhoven en ook het gilde liet zich zeker niet onbetuigd tegenover de geheel nieuwe volièrre én tegenover Vogelvereniging Aviarium. De weergoden waren ons goed gezind op 21 maart en de gehele ceremonie werd door ruim 150 bezoekers gade-

geslagen. De speciale en prima aangeklede promotietafels met maandbladen van ‘Onze Vogels’ en natuurlijk informatie over Vogelvereniging Aviarium, paaseitjes en Aviarium balpennen werd bemand door hoe kan het ook anders onze eigen promotiegoeroe Bert Kemp. Ook nu weer radio, tv en plaatselijke pers! En laat ons eerlijk zijn, we hebben daar dankbaar gebruik van de gemaakt om Aviarium en de vogelliefhebberij weer eens goed onder de aandacht te brengen.

Burgemeester Dijsselbloem heeft de eerste vogels op ludieke wijze in de kooi gelaten waarna diverse kinderen de overige gevleugelde vrienden een splinternieuw onderkomen aanboden. Tot op de dag van vandaag is er dagelijks weer erg veel bekijks en belangstelling van parkbezoekers. En zijn er kinderen of jongeren tegelijk aanwezig met de verzorgers dan mogen ze mee een kijkje in de kooi nemen. We hebben daarmee gelijk een stuk hobby-promotie welke we de komende tijd verder uit zullen breiden om zeker jongeren te laten proeven aan deze fantastische hobby.

Quiko® hoogwaardige vitaminen en mineralen onmisbare supplementen voor kampioensvogels!

VOOR TOPKWEKERS.

Volg ons op

Bezoek onze website en download de catalogus quiko.com

Quiko® is een merk van Ardap Care GmbH | Franzstraße 95 | DE - 46395 Bocholt | Tel. +49 2871 2487-0 | info@ardapcare.com

Keurmeester 186

Deze column, het is maar dat u het weet, komt niet uit de AI-fabriek maar is huisgemaakt. Traditioneel met mijn eigen verstand bedacht en vervolgens handmatig met tien vingers blind getypt.

Louis van Kelckhoven

We herinneren ons nog hoe op de Bondsshow de barcode werd geïntroduceerd. Met onze mobiele telefoon kunnen we de streepjescode op de kooien scannen, waarna het keurbriefje op het scherm tevoorschijn komt. Als keurmeesters zeiden wij toen gekscherend; straks keuren we de vogels nog met onze telefoon. En, oh wonder; het is al bijna zover. Met dank aan AI. Artificial Intelligence, in goed Nederlands: kunstmatige intelligentie. We horen en lezen er veel over en nu is het al zover dat AI ons vogelliefhebbers bereikt. Zelf ben ik van de analoge generatie. Zo iemand die wil begrijpen wat er in een computer gebeurt. Die zich afvraagt: maar h^oe dan?!

Kunstmatige intelligentie, heb ik mij laten uitleggen, is als kunstjes leren aan een jon-

ge hond. Er is een computerprogramma en dat voed je met kennis (de kunstjes). Wanneer we er maar voldoende kennis instoppen leert de computer zelfstandig werken. We kunnen het apparaat vragen stellen en krijgen een antwoord. Dat we vervolgens nog wel moeten controleren, maar dat ons een eind op weg helpt.

AI kan ons helpen om het leven gemakkelijker te maken. Door ons bijvoorbeeld tijdrovend of geestdodend werk uit handen te nemen. Bijvoorbeeld het schrijven en actueel houden van de standaardeisen voor onze vogels. Marco van der Bij, van de Technische Commissie Tropen & Parkieten, is daar met parkietenkeurmeester Piet Ooijen mee aan de slag gegaan.

Op de jaarvergadering van de keurmeestersvereniging zijn de eerste resultaten gepresenteerd. „Kunstmatige intelligentie is in wezen een dom ding, dat wil zeggen dat je het alles moet leren. Maar AI is een vlotte leerling. Het wordt steeds slimmer en daardoor sneller. Wat weer niet wil zeggen dat het foutloos is. Uitkomsten moeten worden gecontroleerd, al was het maar op spelfoutjes.”

Voor de proef werd gebruikgemaakt van Chat GPT, de betaalde versie, al was het maar vanwege de betere opslag van ingevoerde data (het geheugen). De eerste resultaten zijn bemoedigend. Geconcludeerd wordt dat kunstmatige intelligentie de Technische Commissies kan helpen om de standaardeisen bij de tijd te houden. Voldoende getraind kan AI ook nieuwe mutaties en mutatiecombinaties omschrijven en daar een (correct) plaatje bij maken, zodat we meteen een beeld krijgen van wat wij als ideaalbeeld zien. Wat het herkennen dan ook meteen weer een stuk gemakkelijker maakt. En ja, eenmaal voldoende getraind blijkt Chat GPT in staat om op basis van foto's de goede en slechte vogel aan te wijzen en daar relevante opmerkingen bij te plaatsen.

Wordt vervolgd!

BONDSMEDEDELINGEN

Bondsmededelingen mei 2026

VAN HET BONDSBUREAU

In Onze Vogels van juni worden geen Bondsmededelingen geplaatst i.v.m. vakantie van de vormgever van ons magazine.

VAN DE KEURMEESTERSVERENIGING KMV-bestuur

- Het mailadres van de KMV-secretaris is gewijzigd naar kmvsecretaris@gmail.com

Kleur en Postuurkanaries

- W.A. Wijkhuizen uit Hardegarijp is

voortaan alleen op zijn mobiel of per e-mail te bereiken.

RECTIFICATIE

Onze Vogels maart 2026, blz. 15, kopje 'Geslaagde keurmeesters'

Tijdens de COM-Wereld Tentoonstelling te België hebben 3 keurmeesters Postuurkanaries NBvV, de heren Bert Hemme, Hans Reijers en Robert Tipker een COM-examen Sectie E afgelegd. Alle 3 de heren zijn geslaagd. Proficiat aan allen.

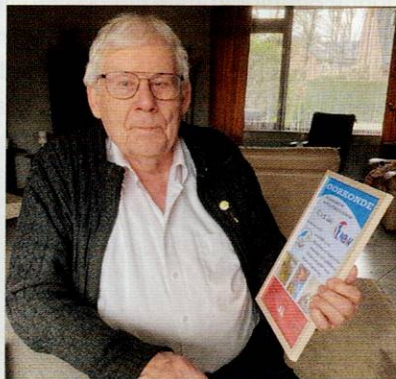
DISTRICT ZUID-HOLLAND

Tijdens de jaarvergadering kreeg lid van verdiensten van "De Vogelvriend" Sliedrecht (S05) Eef van 't Hoen de speld uitgereikt door Districtsvoorzitter Lex Kaptein voor z'n 50-jarige lidmaatschap van de NBvV. De heer van 't Hoen heeft momenteel geen vogels meer, maar zit in de muziekwereld. Zijn levensstijl is nu geheel aangepast aan de Ierse muziek. Maar in z'n hart is hij nog steeds een grote vogelliefhebber en er zullen zeker weer vogels worden gehouden. In het verleden heeft hij ook met div. artikelen in Onze Vogels gestaan. Op de foto van rechts naar links. Districtsvoorzitter Lex Kaptein, Eef van 't Hoen, partner Anneke en voorzitter Albert Schild.

DISTRICT NOORD-BRABANT WEST

Vogelvereniging Natuur- en Vogelvrienden Roosendaal had het genoegen om twee leden te mogen huldigen die langdurig lid zijn van de NBvV. Op 9 februari j.l. is de heer Christ van Meer gehuldigd voor zijn 60-jarig lidmaatschap van de NBvV en Natuur- en Vogelvrienden Roosendaal. Christ werd gehuldigd door voorzitter John Vergouwen met een dankwoord voor alles wat Christ betekend en gedaan heeft voor de vereniging. Vele liefhebbers zullen Christ kennen van zijn wereld- en Nederlandse successen met zijn parkieten. Op 14 maart j.l. is de heer Cees van Loo gehuldigd door districtsbestuurder John Vergouwen voor zijn 50-jarig lidmaatschap van de NBvV en 25-jarig jubileum bij de Natuur- en Vogelvrienden Roosendaal. Cees heeft jarenlang standaard grasparkieten gekweekt met veel succes. Als mantelzorger komt hij hier niet meer aan toe, maar blijft de vereniging en daarmee de NBvV steunen. Foto's: Cees van Loo en andere foto v.l.n.r. Christ van Meer en John Vergouwen.

DISTRICT NOORD-BRABANT OOST

Tijdens de jaarvergadering op 28 februari van v.v. de Goudvink uit Gilze, is de heer Christ Peijs gehuldigd met een speld ter ere van 50 jaar lidmaatschap van onze vereniging. De jubilaris en zijn vrouw Aria werden door het bestuur in het zonnetje gezet met een mooie bos bloemen tijdens onze gezellige quizavond. Christ is een echte verenigingsman met veel liefde voor zijn vogels maar ook met veel interesse voor de vogels in de natuur die tijdens zijn wandelingen bewondert. Hij is altijd trouw aanwezig bij de organisatie, opbouw en verzorging van onze bijzondere vogeltentoonstelling. Christ was jarenlang de man die met zijn typische rode helm de Tentoonstellingsmaterialen uit de kelder bij „Den Door“ haalde. Bij het opbouwen van onze altijd mooi verzorgde tentoonstelling is hij altijd van de partij, en het verzorgen en voeren van de vogels is zijn speciale taak. De Europese groenling is zijn vogel en daarmee heeft hij altijd met wisselende successen deelgenomen aan onze tentoonstelling. Christ is daarom een gerespecteerd lid van De Goudvink en verdient het ten zeerste om in het zonnetje gezet te worden. Foto de heer Christ Peijs en echtgenote.

DISTRICT UTRECHT

Op onze ledenavond van 3 maart jl. mocht ons lid Gert Labrie ter ere van zijn 50-jarig lidmaatschap van de NBvV de hierbij behorende bondsspeld in ontvangst nemen. Deze werd hem opgespeld door district voorzitter van de afdeling Utrecht/N.H. Ronald van der Putten. Ronald had hiervoor weer de nodige tekst paraat en zette Gert in het zonnetje. Gert is jarenlang penningmeester geweest van de Vogelvriend Vianen, helaas vorig jaar ter ziele gegaan. In 2018 is hij lid geworden bij de E.U.K.V. En op de jaarvergadering van jl. februari toegetreden tot het bestuur van de E.U.K.V. Als 2e voorzitter. Verder mocht Labrie uit handen van verenigingsvoorzitter Gerard Rijntjes nog een mooie bos bloemen in ontvangst nemen. Beste Gert namens ons allemaal proficiat met het jubileum en we hopen nog lang van je aanwezigheid te mogen genieten. Foto v.l.n.r. Ronald van der Putten, Gerard Rijntjes en Gert Labrie.

DISTRICT FRIESLAND

Dit jaar is ons lid Henk Linschoten 50 jaar lid van de NBvV en Vogelvereniging Huyghen Fauna Heerhugowaard en omstreken. Op onze jaarvergadering op 3 maart jl. hebben wij hem gehuldigd. Henk ontving van Jaap Kostelijk, secretaris van de vereniging, de bijbehorende jubileumspeld en een mooie bos bloemen.

Namens de vogelvereniging Pakawitro afdeling Anna Paulowna (A25) behorende bij het district Friesland onderstaand artikel met bijgaande foto op te nemen in Onze Vogels. Tijdens de jaarvergadering op 10 maart jl. van de vogelvereniging Pakawitro (A25) uit Anna Paulowna is de heer Bernard Jorink gehuldigd met zijn 60-jarig lidmaatschap van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Bernard is al die jaren een fanatiek en bekend vogelliefhebber die met zijn agaporniden op vele tentoonstellingen zijn prijzen wist mee te pakken. De bijbehorende speld werd uitgereikt door de heer

Bert van der Beek van het district Friesland. Op de foto links B. Jorink, rechts B. v.d. Beek.

Op 19 maart jl. is Koos van de Veer gehuldigd voor zijn 50 jaar lidmaatschap van de Lemster Volière Vrienden (LE10) uit Lemmer. Het bijbehorende speldje is uitgereikt door de voorzitter van district Friesland dhr. Arend Vissia. Op foto v.l.n.r. Koos van der Veer en Arend

Vissia.

DISTRICT GRONINGEN

Vogelvereniging Eemsmond (D33) had het genoegen om de heer Wim Elderman te mogen huldigen met zijn 50 jaar lidmaatschap van de NBVV. Wim is al jaren betrokken bij de vereniging als vrijwilliger: in het verleden als coördinator jeugd, nu als vrijwilliger bij de TT. Hij heeft vele soorten vogels gekweekt, de laatste jaren voornamelijk gele kleurkana-

ries en glosters. Foto: Wim Elderman.

DISTRICT OVERIJSEL

In februari stond vogelvereniging De Goudvink stil bij een bijzondere mijlpaal. Voorzitter Albert Zomer ontving de NBvV-speld voor 50 jaar lidmaatschap. Een jubileum dat symbool staat voor een halve eeuw betrokkenheid bij de vogelhobby en het verenigingsleven. Albert is al vele jaren een bekend gezicht binnen de vogelwereld. Naast zijn voorzitterschap van De Goudvink vervult hij ook de rol van voorzitter van de NBvV en vicepresident bij de COM. Met zijn kennis, ervaring en grote passie voor vogels heeft hij zich in de afgelopen decennia op lokaal, nationaal en internationaal niveau ingezet voor de vogelhobby. Voor deze bijzondere gelegenheid hadden we graag

een prominente vertegenwoordiger uit de vogelwereld de speld laten uitreiken. Maar Albert is ook een lid als ieder ander dus deden we dat onderling in onze eigen vereniging, en misschien was dat wel het meest passend. Onder applaus van de aanwezige leden werd Albert toegesproken en bedankt voor zijn jarenlange inzet. Vervolgens werd hem de jubileumspeld opgespeld, een mooie en verdiende erkenning voor 50 jaar inzet voor de vogelwereld. Albert staat bovendien bekend als een man van medailles en spelden. Vanuit zijn achtergrond is iedere onderscheiding voor hem een bijzondere betekenis: het staat voor inzet, discipline en erkenning voor bewezen verdiensten. Een onderscheiding die hij ongetwij-

feld met trots zal dragen bij bijzondere gelegenheden en evenementen binnen de vogelwereld. Binnen De Goudvink, we verwachten ook bij de NBvV, bestaat dan ook grote waardering en trots voor deze bijzondere mijlpaal. Albert, Gefeliciteerd!

Jubilea

Jubilarissen 25 jaar

M. de Korne, L.D. Schrijver en M. Vermue, afd. Krabbendijke (K12); A. Baas, afd. Kapelle Biezeling (K08); A.J.M. v. Osch, afd. Uden (U01); A. de Jager, afd. Tiel (T07); A. Jongejan, Den Burg (VL); C. van Loo, afd. Roosendaal 1 (R02); Mevr. T. Kersten-Noy, afd. Wanssum (462); G. Overeem, afd. Veenendaal (V06);

Jubilarissen 40 jaar

N.v.d. Heijden, afd. Uden (U01); J. Schoot en Mevr. H.R. Spijker-Harmsen, afd. Deventer 1 (D01); R. Schonewille, afd. Dalerpeel (D24); M.H. van der Harst, afd. Harlingen (H10); P. Peijs, afd. Gilze (G08); Mevr. A. Rikken, afd. Wijchen (W07); K. van Ginkel en A. Hoekstra, afd. Lemmer (L10); A. van Tuil, afd. Veenendaal (V06); T. Creamers, Brunssum (VL);

Jubilarissen 50 jaar

W. Elderman, Afd. Delfzijle., (D33); E. van 't Hoen, afd. Sliedrecht (S05); H.v.d. Burgt, C.v. Hurne en E. Herlaar, afd. Uden (U01); H. Linschoten, afd. Heerhugowaard (H55); G. Hakkerse, afd. Dalerpeel (D24); A. Zomer, afd. Almelo 2 (A15); C. Peijs, afd. Gilze (G08); G. Labrie, afd. Utrecht 2 (219); K. van der Veer, afd. Lemmer (L10);

Jubilarissen 60 jaar

C. van Meer, afd. Roosendaal 1 (R02); B. Jorink, afd. Anna Paulowna (A25);

Jubilarissen 65 jaar

Ph. de Jager, afd. Kapelle Biezeling (K08); H. Naus, afd. Laarbeek (L36); M. Jongsma, afd. Joure (J01).

Overledenen

A.J. Ter Schure, Tuk (S15); R.J.J. Poll, Sasenheim (N16); G.W. Bluemink, Loenen (A12); W. de Jong, Katwijk (K01); P.C. den Breejen, Hardinxveld-Giessendam (H18); F. Otten, Tilburg (508); F. Looff, Colijnsplaat (G15); J. Duran, Gouderak (G32).

Wij wensen alle nabestaanden veel sterkte bij het verwerken van het verlies.

INFO@VOLIEREBOUWSAMAN.NL | WWW.VOLIEREBOUWSAMAN.NL

Voor al uw vogelbenodigdheden

WIM VAN DE LUSTGRAAF

www.wimvandelustgraaf.nl

ERELEDEN

L.M.G. Bertina, C. van Elven, R. Grefhorst, J. Heesakkers, H.P.G.M. van Hout, J.A.M. Kerkhof, T.J. Koenen, C.G. Maandag, S. Munnikma, K. Snijder, D.A. Verburg, H.K. v.d. Wal, C.W. Westland, W. Zijlstra.

LEDEN VAN VERDIENSTE

E.B.A. Berns, T. Bielderma, K. Bink, B. Bosch, H. Branje, A. Castermans, R. van Dijk, A.J. Gerritsen, A. Gort, P. Hagenaars, B.A.M. Horsting, A.J. Houtkooper, H.F.M. Jansen, J.M.C. van Kempen, Th. Van Kollenburg, J. Kreijveld, C.H.M. van der Linden, C. van Lunteren, A. van Mingeroet, A.P.F. van Niel, P. Ooijen, C. van Oosterhout, J. Perdon, M.J. Schout, R. Steenbakkers, H. Suichies, W.G. Theloosen, W.A. Tolman, P. Ubachs, H. de Vos, J. Wijnhoven, H. Wouwenaar.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter: Albert Zomer, tel. 06-15318939, E-mail: albertzomer1958@outlook.com

Secretaris: Raymond Berghouwer, tel. 06-11793194, E-mail: secretaris@nbvv.nl

2e voorzitter: Rick Oudenampsen, tel. 06-22101101, E-mail: info@oudenampsen.com

Penningmeester: Sjaak van Bennekom, tel. 035- 6562027, E-mail: jjvanbennekom@hetnet.nl

Penningmeester a.i.: Simon de Haan, tel. 06-48062098, E-mail: vogelhaan@kpnmail.nl

Bestuurslid: Rob Kristel, tel. 06 46140291, E-mail: robkristel@kpnmail.nl

Bestuurslid: Guido Ariessen, tel. 06-51014241, E-mail: gariessen@hetnet.nl

VERTROUWENSPERSOON

Gerrit Houwen, tel. 0478-562462, e-mail gerrit.houwen@hccnet.nl

SECRETARIAAT KEURMEESTERSVERENIGING

Henk Jansen, tel. 06-19931488, E-mail: secretariaatkmv@hotmail.com

BONDSBUREAU

Bezoekadres: Aletta Jacobsstraat 4, 4623 ZB Bergen op Zoom.

Postadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

Telefoon: 0164-235007

E-mail: info@nbvv.nl

Internet: www.nbvv.nl

Het bondsbureau is op werkdagen geopend van 8.30 tot 12.30.

Uitgebreide contactinformatie vindt u op onze website www.nbvv.nl

COLOFON

Colofon

UITGEVER

'Onze Vogels' is het maandelijks tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 17.000 leden. De NBV is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 19.000 exemplaren.

Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBV door zich aan te sluiten bij een van de circa 450 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat voor iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging om verspreid lid te worden van de NBV. Een verspreid lidmaatschap kost voor 2026 € 44,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd).

ABONNEMENTSPRIJZEN 2026

Nederland € 34,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd). België € 40,-, Priority-post naar alle andere landen € 100,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhogen. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ADRES

NBV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom tel. 0164-235007 (bereikbaar tussen 08.30 en 12.30 uur), e-mail: info@nbvv.nl, website: www.nbvv.nl

Bankrekeningen: ABN AMRO bank, IBAN: NL55ABNA0468959262 (BIC: ABNANL2A) - ING bank: IBAN: NL96INGB0001148324 (BIC: INGBNL2A) t.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers.

De NBV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.

REDACTIE

Hoofredactie: Henk Branje – te bereiken via E-mail: hbranje@icloud.com

Redactieadres: per adres Bonds bureau NBV, t.a.v. redactie Onze Vogels – zie bovenstaand.

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

VERANTWOORDELIJKHEID

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeeltes daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

VORMGEVING: Ingrid Hubers

DRUK: Muller Print & Sign - Amsterdam

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

BEËINDIGING LIDMAATSCHAP:

Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kalenderjaar. Het lidmaatschap voor verspreide leden is per kalenderjaar opzegbaar. Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkenmale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

Keep

Fringilla montifringilla

© Adri van Kooten

mei

Ik kan mij nog goed herinneren wanneer ik deze foto van een groepje kepen heb gemaakt. Dat was begin november 2018 in de buurt van het theehuis "De Lemelerberg". Het was bij een waterpoeltje waar ik verschillende vogelsoorten, zoals putter, geelgors, goudvink, matkop en vinken voor de lens kreeg. Geheel onverwachts daalde toen een groepje kepen neer bij het waterpoeltje. Voor mij een prachtige waarneming en ervaring. Het kan niet missen dat deze kepen vanuit Scandinavië naar Nederland waren getrokken. Bekend is namelijk dat ze zich in de winter in grote aantallen in Nederland ophouden, vaak in gezelschap van vinken. Kepen broeden vrijwel uitsluitend in Noorwegen, Zweden, Finland en Rusland. Oostwaarts komen ze voor tot aan Moskou, de zuidgrens van het verspreidingsgebied wordt gevormd door Nederland, Denemarken en de Baltische Staten. Langs deze zuidgrens

wordt nauwelijks nog gebroed. In Nederland bijvoorbeeld zijn niet meer dan vijf broedparen bekend.

Kepen hebben per jaar één tot twee legsels van 4 tot 8 eieren. De broedduur bedraagt 11 tot 12 dagen en de jongen verlaten na 11-13 dagen het nest. De broedgebieden van kepen zijn meestal gemengde bossen en naaldbossen. In de winter kunnen kepen vooral gevonden worden op akkers langs bosranden, beukenbossen en parken met beukenbomen. De zaden van de beuk vormen namelijk één van de belangrijkste voedselbronnen voor deze vinkachtige. In de zomer worden insecten en zaden gegeten, 's winters uitsluitend zaden (onder meer beukenootjes, lariks, els). Soms kunnen ze in grote (gemengde) groepen foerageren op beukenootjes in het bos of oogstresten op een akker. De veren van de mannetjes keep zijn in de zomer een stuk feller gekleurd dan in de winter. De kop van de man is dan egaal zwart gekleurd

en gaat ter hoogte van de borst, met een scherpe aftekening, over in oranje. De borst en schouders zijn opvallend oranje gekleurd en de vleugels zwart met een enkele oranje baan. De buik en stuit zijn onveranderd wit in zomer en winter. Opvallend is ook dat de gele snavel van het mannetje in het broedseizoen zwart wordt. Het winterkleed van de man is minder spectaculair dan het zomerkleed en lijkt dan zelfs veel op het verenkleed van het vrouwtje. Ook de zwarte kopveren verkleuren en worden grijs, maar kleine zwarte accenten blijven zichtbaar. Het winterkleed van het vrouwtje is gelijk aan haar zomerkleed. Wereldwijd leven er meer dan 150 miljoen kepen. Grote kans dus dat je tijdens de wintermaanden in Nederland kepen kunt waarnemen (in een beukenbos).

Adri van Kooten

"DE VOGELWERELD" A.O.B. Jaarabonnement 2025

Voor de Nederlandse liefhebber heeft de AOB een speciale aanbieding! <https://aobbel.be>

Voor slechts € 42 per jaar ontvangt u ons tijdschrift per post en digitaal. Voor slechts € 20 per jaar enkel digitaal.

Speciaal voor jullie heeft het bestuur van de A.O.B. een speciale regeling uitgewerkt. Nederlandse vogelliefhebbers kunnen voortaan, door slechts € 42 te storten op het rekeningnummer BE05 7350 5552 1875 (bic: KREDBEBB) een jaar lang ons tijdschrift ontvangen, per post en digitaal. (Slechts voor € 20 als u kiest voor enkel het digitale maandblad)

Gelieve naam en volledig adres te vermelden bij de betaling, alsook te mailen naar heidi.cosemans@gmail.com
"DE VOGELWERELD" verschijnt 11x per jaar, 10x op 48 blz. (+ 1 extra bijlage ringenreglement) en 1x op 64 blz.

www.tauros-diaagnostik-shop.de

vanaf 9,50 €

KBOF DE WITTE SPREEUWEN

Het meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift, pagina's boordevol informatie over onze vogels! Het tijdschrift dat U maandelijks ontvangt en tevens digitaal kan lezen op pc, gsm, tablet.

Voor een jaarabonnement in Nederland gireert u € 41 via een Europese overschrijving bij de KBC bank. IBAN rekeningnr. BE33 7330 0642 3046 en BIC code = KREDBEBB t.a.v. KBOF - Vergeylen Paul, Dendermondsesteenweg 110 D te BE 9290 Overmere.

Inschrijvingen en inlichtingen bij Achten Paul, Everslaarstraat 78, BE 9180 Lokeren, België.

E-mail: ledenadministratie@kbof.be

Via onze website: <http://www.kbof.be> kan U gratis een proefnummer inzien!

De kleuren van de natuur zijn net zo mooi als in ons drukwerk.

VOOR DRUKWERK
SIGNING
BEURSMATERIALEN
EN MEER...

Voor informatie
mail info@mullerps.nl
telefoon 020-233 73 81

GENDIKA

LABORATORIUM VOOR
GENETISCH ONDERZOEK

Vogels

Duiven

Dieren

Al meer dan 20 jaar gespecialiseerd in DNA onderzoek

Geslacht Ziekte Verwantschap Soorten

Voor informatie bel (+31) 0598-619343
of ga naar www.gendika.com

Quiko® Bianco, Classic, Special en Rusk

het bekende kwaliteitsvoer voor kampioensvogels!

VOOR TOPKWEKERS.

beschikbaar op
amazon

Volg ons op

Bezoek onze website en download de catalogus quiko.com

